

Pääkirjoitus – Editorial
Krister Björklund

Kathleen Valtonen
**Towards an Understanding of
Vietnamese Refugee Situation**

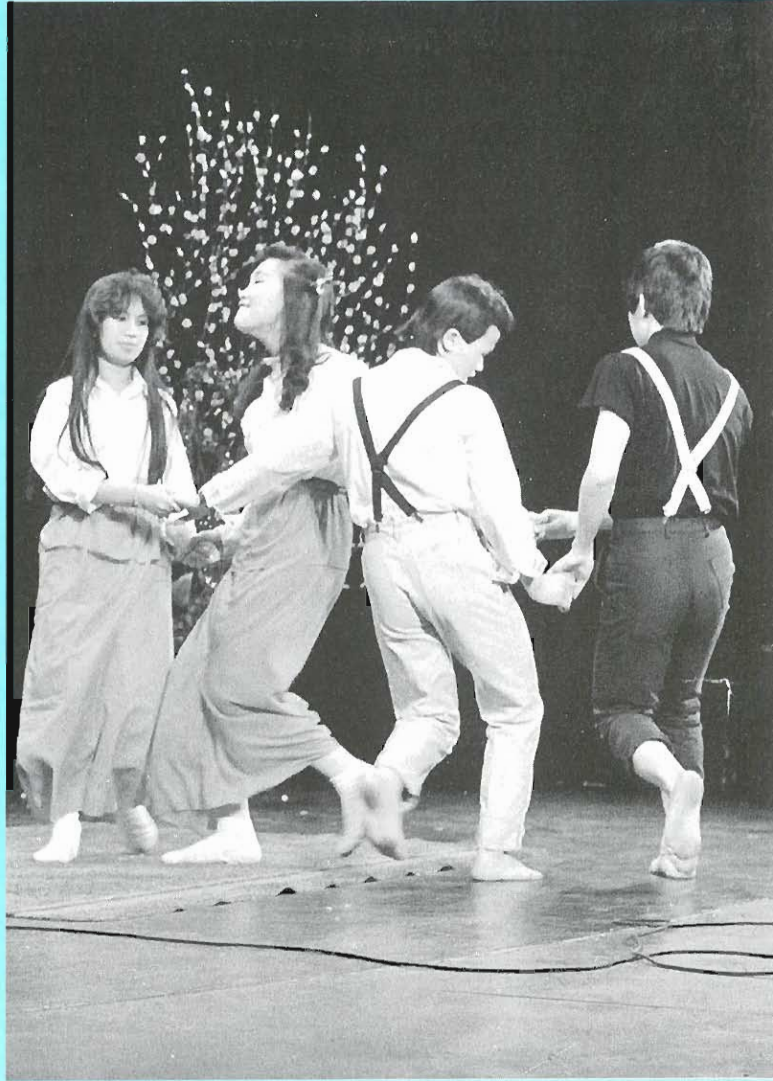
Mira Banerjee
Also They Have a Meaning

Elli Karjalainen
Vanhukset ja muuttoliike

**Siirtolaisuusinstituutissa
käynnissä olevat tutkimukset**

Tiedotuksia – Notices

Kirjat – Books

1993

4

SIIRTOLAISUUS

MIGRATION

Siirtolaisuus – Migration

20. vuosikerta – 20th year

Siirtolaisuusinstituutti • Migrationsinstitutet • Institute of Migration
Piispankatu 3, FIN-20500 Turku, Finland
puh./tel. (9)21-317 536, fax (9)21-23 33 460

- *Päätoimittaja/Editor-in-Chief:* Krister Björklund
- *Toimitussihteeri/Editorial Assistant:* Taimi Sainio
- *Toimittajat/Editors:* Maija-Liisa Kalhama, Krister Björklund
- *Taitto/Lay-Out:* Taimi Sainio
- *Toimituskunta/Editorial Board:* Siirtolaisuusinstituutin hallitus/
Administrative Board of the Institute of Migration
- *Tilauhint:* 40 mk/vuosi (4 numeroa), PSP 800011-49590-3
- *Subscriptions:* Finland and Scandinavia 40 FIM,
other countries \$12.00 a year (4 issues)

Siirtolaisuusinstituutin hallitus/ Administrative Board of the Institute of Migration

Rehtori (SSKH) *Tom Sandlund*,
Åbo Akademi ja Helsingin
yliopisto, puheenjohtaja

Professori *Erkki Asp*,
Turun yliopisto

Toiminnanjohtaja *Martti Häikiö*,
Suomi-Seura r.y.

Ulkoasiainneuvos *Vilho A. Koiranen*,
Ulkoasiainministeriö

Apulaisprofessori *Olli Kultalahti*,
Tampereen yliopisto

Neuvotteleva virkamies *Risto Laakkonen*,
Työministeriö

Rakennusneuvos *Raimo Narjus*,
Suomen Maakuntien Liitto

Apulaisprofessori *Martin Panelius*,
Opetusministeriö

Ohjelmajohtaja *Aimo Pulkkinen*,
Väestöliitto

Suunnittelusihteeri *Heikki Silpola*
Turun kaupunki

Henkilökunta/Staff

Olavi Koivukangas
johtaja (virkavapaa)/Director (off duty)

Krister Björklund
vt. johtaja/Director (acting)

Maija-Liisa Kalhama
osastosihteeri/Departmental Secretary

Seija Sirkää
toimistosihteeri/Bureau Secretary

Anne Virtanen
toimistovirkailija (virkavapaa)/
Administrative Clerk (off duty)

Taimi Sainio
va. kirjastovirkailija/Librarian

Jouni Korkiasaari
erikoistutkija/Senior Research Officer

Minna Domander, Timo Virtanen
tutkijat/Research Officers

Hill Kulu, Eve Kyntäjä
vierailevat tutkijat/Visiting Scholars

Matti Kumpulainen
siirtolaisrekisterisihteeri/Registrar,
Emigrant Register

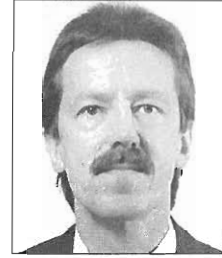
Sirkka-Liisa Laurila, Elisabeth Uschanov
siirtolaisrekisterivirkailijat/Emigrant
Register Officers

Mari Niemi, Piija Niittykoski
arkisto- ja toimistoapulaiset/
Archives and Office Assistants

Ilse-Mari Söderholm
tutkimusapulainen/Research Assistant

Kansi: Vietnamlaisnuoria uuden vuoden Tet-
juhlassa (Kuva: Kim Karlsson)

Cover: Vietnamese youngs celebrating a
New Year (Photo: Kim Karlsson)

Verkostojen luomisesta

Monenlaisia tutkimusverkostoja kudotaan nyt Euroopassa ahkerasti, mikä on erittäin hyvä, koska tutkimusyhteistyötä yli rajojen on kaikin tavoin edistettävä. Tieteen kapeilla erikoisaloilla toimivat tutkijat tuntevat ja tietävät kyllä toisensa, mutta laajemmat yhteydet voivat rikastuttaa erikoistunuttakin tutkimusta monin tavoin, ja siksi on hyvä, että verkostojen toimintaa tuetaan monelta taholta.

Muuttoliiketutkimusta ja etnisyyteen liittyvää tutkimusta harjoitetaan lähes jokaisessa maamme yliopistossa monen eri tieteenalan piirissä, mutta yhteistyössä on parantamisen varaa. Tutkijat eivät aina ole tietoisia muiden tutkimushankkeista, seminaareista ja konferensseista, uusista tutkimusraporteista, vierailuluennoista jne. Pahimmassa tapauksessa samoja muuttajia on tutkittu useaan kertaan samankaltaisessa tarkoituksessa. Erityisesti pakolaiset ovat olleet pro gradujen tekijöiden suosittu kohde. Tyypillinen tutkimuksen aihe on jonkun etnisen ryhmän sopeutuminen johonkin kuntaan tai oppilaitokseen.

Kun Siirtolaisuusinstituutissa kerättiin tietoa ajankohtaisesta siirtolaisuus- ja pakolaisuustutkimuksesta maassamme, pyysimme samalla yhteistyöstä kiinnostuneita tutkijoita ilmoittamaan halukkuudestaan liittyä alan tutkijaverkoston. Kiinnostuneiden määrä oli toista sataa ja ilmoituksia on tullut jatkuvasti lisää.

Tutkimusverkostosta ei ole tarkoitus muodostaa uutta organisaatiota, vaan sen luonne on kokoava ja koordinoiva ja sen tarkoitus on ylläpitää jatkuvaa yhteyttä muuttoliikkeiden ja etnisyyden tutkijoiden välillä ja edistää kansainvälistä tutkimusyhteistyötä. Siirtolaisuusinstituutti toimii verkon keskeisenä solmukohtana ja järjestää tutkijakokouksia ja teemapäiviä sekä tiedottaa ajankohtaisista tutkimusasioista. "Siirtolaisuus — Migration" palvelee tiedottajana ja alan tieteellisenä kanavana. Reaaliaikaista yhteydenpitoa varten perustetaan elektroninen postilaatikko.

Tutkijaverkosto kytketään muihin maailmalla toimiviin verkostoihin, ensi vaiheessa muihin Pohjoismaihin. Pohjoismaat kattavaan verkostoon on ilmennyt selvää kiinnostusta, ja aika on otollinen, maiden verkostot kun ovat vastaperustettuja tai perustamisvaiheessa. On kuitenkin hyvä pitää mielessä, ettei verkosto ole mikään itsetarkoitus, vaan väline tutkimustyön helpottamiseksi ja sen laadun kohottamiseksi.

Krister Björklund

Networking

There is a lot of networking in European science today. This is very positive, because scientific research should not be limited by national boundaries. Those engaged in narrow specialized fields of research usually know each other, but wider contacts can benefit also specialized research in many ways. Hence there is a considerable amount of funding available.

Migration and Ethnicity research is taking place in almost every university in Finland in many scientific fields, but there is a lack of coordination. Researchers are not always conscious of other research projects, conferences and seminars, new research reports, guest lectures and other events. There has even been overlapping research, especially among those doing their masters thesis. Typical of these overlapping topics is, for example, the integration of some refugee group into a certain school or in a certain municipality.

When the Institute of Migration gathered information about recent research in the field of migration and refugee questions, interested researchers were invited to join a research network. More than a hundred researchers expressed their interest and the network is still growing.

The intention is not to create a new organization, the network is purely for coordination and cooperation. It promotes contacts between migration and ethnicity researchers and facilitates creating of international contacts.

The Institute of Migration has a central role. It organizes seminars and meetings and keeps the participants informed of current research. The periodical "Siirtolaisuus — Migration" serves as a scientific forum and an electronic mailbox will be established for fast communication.

The network will be in close cooperation with other international networks and in the first stage to other Scandinavian networks, as these also are established quite recently. It is, however, important to remember that a network is not working for its own interest, but for the development of science.

Krister Björklund

*Hyvä lukijamme Suomessa ja muissa Pohjoismaissa!
Kära läsare i Finland och andra nordiska länder!*

Siirtolaisuus-Migration -aikakauslehti on jo 20 vuoden ajan tieteellisin ja populaarein artikkelein tehnyt tunnetuksi muuttoliikkeitä syineen ja seurauksineen sekä suomalaisten siirtolaisten elämää eri puolilla maailmaa. Pystyäksemme turvaamaan lehden ilmestymisen jatkossakin, odotamme tilausmaksuane, 40 mk, postisiirtotilillemme PSP 800011-49590-3.

Tidskriften Siirtolaisuus-Migration har redan under 20 år i vetenskaplig och populärvetenskaplig form spritt kunskap om migration, dess orsaker och följder samt berättat om finländarnas liv och leverne runt om i världen. Vi önskar att ni genom en prenumeration tryggar tidskriftens fortbestånd. En årgång kostar 40 mk och betalas på postgiro 800011-49590-3.

Kathleen Valtonen

Towards an Understanding of the Vietnamese Refugee Situation

The reception of refugee quotas in Finland was started in 1986 as Finland became a quota-receiving country under the auspices of the United Nations High Commissioner for Refugees. Since then the quota has been gradually raised from one hundred to the present five hundred annually. In addition to quota refugees, humanitarian immigration also includes those asylum seekers who lodge asylum applications directly upon arrival in Finland, and are granted permission to stay (provided they fulfil the criteria for asylum or resettlement on humanitarian grounds).

Vietnamese represent the largest national group of resettled quota refugees in Finland as they formed the major part of the quotas until 1990. In 1991, Vietnamese numbered just under 2000 in Finland.

Knowledge of the background to refugee displacement and flight helps us to understand the refugees' resettlement predicament and some of the dynamics of the adaptation process. This article presents an account of the events leading up to the Vietnamese boat people crisis in 1979, from which time dates the early phase of Finnish resettlement of Vietnamese refugees. The period up to the

present is also described briefly, as well as some aspects of the refugees' adaptation to Finnish society.

Historical Background

The Vietnamese war lasted some forty years. Its internationalization had a direct impact on the number of refugees. Not only was the war prolonged, but high technology warfare greatly enlarged the fire zone and indiscriminately engulfed civilians (Zolberg, Suhkre and Aguayo, 1989, 163).

Kolko (1987, 9) states that "The Vietnam War was to involve a vast spectrum of forces and issues. Some are unavoidably complex, entailing the global symbolism of the war and drift and mastery in the direction of modern history. Others are painfully simple, ranging from a soldier's desertion in order to be with his family to the erosion of a peasant's moorings in a world of destruction and lost children. The war encompassed the classic issues of social philosophy, the grandiose problems of world power, the tragedies of countless lives lost and shattered, the shame of corruption and cowardice, the glory of heroism, the consolation of men and women secure in their readiness to make sacrifices, in a word, the entire diversity of human responses and social trends in the century, most of them ageless".

Kathleen Valtonen, Licentiate of Political Science; thesis on the social adaptation of Vietnamese refugees in Finland.

The Wars: 1945–1975

The 1945–1954 Indochina War against the French colonizers ended with the 1954 Geneva Agreements, which provided for the division of the country into two distinct political entities: a Communist regime in the North and a regime supported by the U.S.A. in the South, called the Republic of Vietnam. Fearing reprisals, about 900,000 persons fled from the north to the south. They included relatives and dependants of native colonial army members, Catholics and some ethnic Chinese business people. As had happened in China and Korea, they fled before the establishment of the new regime (Beach and Ragwald, 1982).

Thus even before the main refugee movement began in the seventies, the Vietnamese had been uprooted from their homes and familiar surroundings by the vicissitudes of war. At the end of 1972, the war had already created some ten million displaced Vietnamese, many of whom hoped to return home eventually or to move to where opportunities existed to create a normal life after their shattering experiences (Kolko, 1987, 464).

The war continued from 1954 to 1975, gradually becoming "internationalised", involving an alliance with China and the Soviet Union in the North and from 1963–1973, an escalation of American commitment in the South. The southern Ngo Dinh Diem regime was overthrown in a coup in 1963. It was replaced by the government of President Nguyen Van Thieu which was supported politically, economically and militarily by the United States until 1975 (Dorais, 1987, 58). A ceasefire agreement had been signed in Paris, on January 27, 1973 by the United States, North and South Vietnam, and the Vietcong, but it was not implemented. In April 1975, the Saigon regime

surrendered. North Vietnam assumed control and began transforming society along communist lines.

The Ethnic Chinese

With the progression of the civil war, the ethnic Chinese suffered discrimination and persecution especially after the death of Ho Chi Minh, who had had friendly relations with China. The ethnic Chinese minority in Vietnam were suspected of collaborating with the Chinese. They were prevented from holding important positions and discriminated against in employment. The ethnic Chinese were a powerful economic force controlling 80 percent of the light industry and almost all marketing of rice in the South. Such a group would naturally be subject to particular scrutiny. In 1976 the Chinese were ordered to register their citizenship, and all Chinese newspapers and schools were closed down (Hitchcox 1990, 37).

For a detailed insight into the position of ethnic Chinese during the events leading up to flight from Vietnam, see Beach and Ragwald (1982). The majority of Vietnamese refugees resettled in Sweden belong to the Chinese ethnic minority — a resettlement policy measure aimed at building up a homogeneous refugee community.

Refugee Waves

Scholars recognise in the Vietnamese refugee outflow at least three distinct waves or vintages. The first wave comprised those with close links with the government in the South and the American military presence — high-ranking members of the old elite and government and military officials. Although the possible need for an eventual mass evacuation had been foreseen by the USA and planned for,

when Saigon fell in April 1975, the exodus was chaotic and unregulated, leaving behind many relatives and dependants.

The second wave of Vietnamese refugees in the interim period up to 1978 included middle elite administrators, higher officials, other leading military personnel, intellectuals, many citizens subjected to social degradation, re-education, punishment and internment (Beach & Ragwald, 1982, 19–41). During this period, the number of departures from Vietnam was relatively low, less than 10,000 annually as people were attempting to adapt to the new regime (Pottier, 1982).

Part of Vietnam's adopted policy of national reunification along socialist lines in South Vietnam was the establishment of the New economic zones. Five million people were to be relocated in these zones away from the overcrowded cities to which people had fled. Cessation of American aid and the increasing isolation from international trade had a devastating effect on the Vietnamese economy. The Hanoi Government extended its control over the economy in the South, abolishing private business, nationalizing industrial and commercial enterprises (Hitchcox, 1990, 42).

"In March 1978, the government abolished all "bourgeois trade" in Ho Chi Minh City (Saigon); of the 30,000 businesses it closed, 80 percent belonged to Chinese. The simultaneous introduction of a new currency wiped out the savings of most Chinese merchants. Many Chinese were dismissed from their jobs and threatened with transfer to remote "New Economic Zones". The regime denied that it was expelling the Chinese, claiming instead that it was campaigning against unproductive urban elements that stood in the way of socialist transformation" (Dowty, 1987, 173).

"The year 1978 witnessed the exodus of the Sino-Vietnamese to China. Between March and December, about 160,000 Chinese citizens of Vietnam took refuge in China, crossing the land border between the two countries" (Pottier, 1982).

"A climate of coercion and terror was created: travel limitations, relentless surveillance, continuous mobilization into the armed forces, arbitrary arrests. War preparations against Cambodia led to the invasion of this country in December" (Pottier, 1982).

The complete breakdown of relations with China finally came about when, with military assistance from the USSR, Vietnam invaded Cambodia to halt atrocities of the Pol Pot regime.

Border disputes and clashes along the Sino-Vietnamese border had been building up. In February 1979, China invaded four northern provinces of Vietnam. Vast devastation was inflicted in the northern part of the country as a consequence of this engagement with Chinese troops. J. van der Kroef (1986, 11) writes "in February 1979, China administered to Hanoi a brief "punitive" lesson, invading and occupying Northern Vietnam in retaliation for Hanoi's subjugation of Cambodia". Thus at the beginning of 1979 Vietnam was at war with both Cambodia and China. The military occupation of Cambodia required the remobilization of a million and entailed the loss of international assistance (Pottier, 1982).

Boat People and the Orderly Departures Programme 1979

The number of refugees fleeing Vietnam by boat, so-called boat people had increased dramatically at the end of 1978 and in the first part of 1979. The number of refugees arriving in the first asylum

countries in the region increased to more than 50,000 people a month in June (Dacyl, 1992). The exodus of ethnic Chinese increased, many in order to escape mobilization and war with China. Departures by sea became predominant with the ethnic Vietnamese contributing to the "boat people" phenomenon as much as the ethnic Chinese (Pottier, 1982). This comprised the third wave which continued into the eighties.

Gordenker (1987, 159) points out that it was widely accepted that the Vietnamese government had a direct hand in allowing the departure of the "boat people" and that its policies encouraged the flight of those ethnic Chinese who left on foot for China.

The crisis caused by the massive outflow of refugees was responded to with concerted efforts on the part of UNHCR and member states involved — countries of first asylum, countries of resettlement and the source country itself. An agreement was signed in May 1979 to control the outflow through an Orderly Departure Program (ODP). Under international pressure, the government of Vietnam had agreed to take steps to stem the exodus. The Government of SRV (Socialist Republic of Vietnam) and UNHCR agreed on the initiation of the Orderly Departures Program — to facilitate the orderly departure of citizens who wished to leave, the selection being made on the basis of family reunification and very rarely, on humanitarian grounds (Hitchcox, 1990, 74). Dowty (1987, 174) reports that roughly 50–80 percent of attempted illegal exits were stopped, and by 1984, the numbers leaving under the Orderly Departure Program exceeded those leaving illegally. At this time ethnic Vietnamese had much more difficulty than ethnic Chinese in obtaining permits to leave.

Despite repeated negotiations, Vietnam refused to allow "re-education camp" inmates to leave for the United States, apparently out of fear of creating a political opposition in exile. Those applying for exit permits were reportedly harassed, and severe penalties — including execution — were levied on those caught in attempting to leave illegally. By the end of 1987, 131,000 persons had been resettled under the ODP in more than two dozen countries (Thayer, 1989, 86).

At an international conference in July 1979 in Geneva, it was decided that countries in the region would provide temporary refuge for those who arrived by boat, that the refugees would afterwards be resettled in third countries outside the region (Thayer, 1989, 45). The industrialized countries offered to take more than a quarter of a million Indo-Chinese from camps in the region for permanent settlement. Smyser (1987) considers the response to the plight of the boat people to be one of the most significant gestures of good will on the part of the international community in recent times.

According to the estimates of Pottier (1982), between April 1975 and April 1980, about 900,000 people left Vietnam: 160,000 in 1975 and 580,000 between 1976 and 1980, plus about 150,000 boat people who drowned or were killed by pirates during this period. The ethnic composition of the refugees was 25–30 per cent ethnic Vietnamese and 70–75 per cent Sino-Vietnamese.

After 1979 unauthorised departures from Vietnam decreased greatly and resettlement countries accepted their responsibilities to take in Vietnamese settlers from the camps in Southeast Asia. However in 1987, events took a different turn. Resettlement countries lowered their intake rates to a quarter of the 1980 levels. The number of departures

tures under the ODP fell, while unauthorised departures increased sharply to an estimated 48,000 in 1988. Thailand, Malaysia, Hong Kong and the region once again faced a crisis situation. After appealing to resettlement countries to continue their programmes, first Thailand adopted a get-tough policy of pushing boat people back out to sea. Malaysia announced that it would close its temporary holding centre in Bidong island and in the middle of 1988 Hong Kong changed its policy of automatically granting asylum, announcing that all arrivals would be considered illegal immigrants and, as such, would not be eligible for resettlement. Instead they would be held in detention until they could be repatriated to Vietnam.

In 1989 the ASEAN countries announced March 14 as a cut-off date after which all boat people arriving in the region would no longer be entitled to refugee status (Thayer, 1989, 46–47). Persons who arrived in camps subsequent to that date are subject to screening procedures — based on the criteria of the 1951 Geneva Convention — to distinguish between “genuine” refugees and emigrants. Of the refugee populations undergoing the screening process, only a fraction are granted the right to resettle in a third country. For those who fail to meet the 1951 Convention criteria, voluntary repatriation is seen to be the only feasible recourse.

Voluntary repatriation is the accepted ideal long term solution to the refugee situation, signifying restoration of the refugee’s homeland. However, it is a complex issue involving aspects of safety and protection, organisation and monitoring, which are difficult to implement. Indeed, repatriation often proceeds before conditions are completely stable.

National Development and Refugees

The continued flow of refugees from the SRV in the eighties was a by-product of harsh realities of conditions persisting in that country. In many underdeveloped post-colonial countries, the prerequisites for political stability, civilian peace and even human rights, are constantly eroded by the exigencies of a critical economic situation. Frequently the inherited economic base of the country is unsuited to the needs of an emerging nation or is underdeveloped. Political independence is not synonymous with economic independence or national unity.

The Vietnamese government’s military policy in Cambodia triggered off international reactions that led to its economic isolation. As a new national entity, Vietnam has contended with isolation from world markets and international assistance. Economic isolation has had crippling effects on economic recovery, which is a prerequisite of national stability and a climate favourable to human rights.

Kim Ninh (1990, 383) writes, “The event that dominated Vietnam in 1989 was, not surprisingly, the Kampuchean situation. Since its invasion of Kampuchea in December 1978, which drove out the Khmer Rouge and established in its place a pro-Vietnam communist regime, Vietnam has been virtually isolated from the international community. The isolation came about largely as a result of a Western trade embargo, led by the United States in protest against the invasion, which denied Vietnam the foreign investment and the technology crucial to its developmental needs”.

Ninh (1990) explains that the search for a Kampuchean solution that would be acceptable to all parties, was a difficult task in the face of the level of infighting

among the three factions headed by the Khmer Rouge, Son Sann, and Sihanouk, which comprised the resistance coalition. The conference on the issue called by the French Government for the governments of the region in August 1989 in Paris brought no substantial agreement on major points, but Vietnam began its withdrawal in September without any international monitoring. Vietnam's withdrawal from Kampuchea in 1989 after a decade of costly involvement underlined the leadership's determination to develop and modernize the domestic economy. The withdrawal from Kampuchea was aimed at removing the primary obstacle to its obtaining the kind of funding necessary for its developmental needs. Ninh quotes the Far Eastern Economic Review (27.4.89, p. 68):

"The prospects for trade, aid and inward investment are beginning to look brighter. Not only are an increasing number of trade delegations arriving in Hanoi and Ho Chi Minh City, but the IMF, World Bank, and the Asian Development Bank (ADB) are also making plans".

In 1993 Vietnam looks forward to emergence from economic isolation even approving of continued US presence in Asia and the Pacific. Vietnam's Foreign Minister Nguyen Manh Cam hopes that US President Clinton's term will open a new era in relations between the two countries: "We all know what grave consequences have been suffered by our people because of the Vietnam war and the United States' trade embargo. In the present situation we heartily welcome all measures which contribute to forgetting the past, promoting mutual understanding and turning over a new page in relations between the USA and Vietnam" (Helsingin Sanomat, 26.1.1993).

Today, as a result of diaspora, Vietnamese find themselves in communities all over the world. Kinship networks span many continents and remain resilient even after decades of separation. Much research has been done on different aspects of Vietnamese resettlement and adaptation especially in the major receiving countries like USA.

The Social Adaptation of Vietnamese Refugees in Turku, Finland

The aim of my recent study was to examine the life conditions of Vietnamese refugees in Turku, Finland, in order to understand the nature of their social adaptation. The study was a qualitative case and field study based on interviews of 57 adults and a period of participant observation. The interviews were conducted in winter-spring of 1991-1992.

The Vietnamese ethnic group was found to have a low level of cohesion but members were bound by strong emotive ties of belonging, the individuals felt that they belonged to the group. Some professed cognitive belonging, being aware of, and appreciating common group interests and needs. A core of persons could be said to belong at the dispositive level, being committed and ready to act in the common interest of the group (see Allardt and Starck, 1981, 209, on the concept of belonging). Common community activity, such as the organisation of traditional festivals or mother-tongue classes for the youth, depend largely on the input of this core of individuals committed to the common group interest.

Within the larger ethnic community, close-knit sub-groups with very high levels of interaction functioned in the capacity of mutual assistance networks. Mutual assistance was very comprehen-

sive and varied. In times of crisis there was a high level of mutual commitment. The traditional and valued style of collective living seems to be recaptured in the new environment. The observed social resources of the sub-groups point to the importance of building refugee communities of viable size to lay the groundwork for spontaneous self-help mechanisms.

The subjects interviewed all belonged to at least one sub-group. The sub-groups were overlapping in that some persons belong to more than one group and could move flexibly over class, education and other such group-delineating boundaries. Through these flexible group members, there exists a loose cohesion in the community.

Because of the high interaction level, the sub-groups could be assumed to be functioning as reference groups. In these groups it would be possible for members to maintain ethnic and group identity, a source of strength in the adaptation process.

For the Vietnamese, regular contacts with the wider Finnish society occurred mainly in the work place or school. Those who were unemployed reported that they were at a loss for contacts with the wider society. Vietnamese have not found common hobbies, for example, with Finns. However, social contacts with friend families met through the Red Cross Programme were kept up in just under half of the cases, and were rewarding. In two cases, contacts with Finns were closer than with fellow countrymen.

This can possibly be accounted for by the desire of the individuals in question to avoid the informal social control of the closely knit sub-groups. Contacts with Finns would probably be freer of constraints.

A remarkable factor is the willingness and enthusiasm of the Vietnamese women to enter the labour force. Refugees explained that in Vietnam, women had participated in supporting their families even though not necessarily in the formal sector. The Vietnamese women were generally ready to enter the labour force after language courses, without delay for cultural or other reasons. Given the exigencies of the employment market, the rooting process of the family thus can proceed on many fronts since many family members can have contacts outside the home and ethnic group.

Subjects professed an explicitly non-aggressive posture toward the host society and other groups. Their common comment was that "We do not wish to disturb". This attitude could be explained by their war and conflict saturated historical past in Vietnam. For many, their own lives and that of their family, had been disrupted repeatedly by war. The flight to safety means in day-to-day life, a desire for peaceful community relations. This also indicates that for the group resettling in Turku, resettlement means having, at last, the opportunity to earn a living, to help their relatives, and see their children educated — in peace.

Literature

- Allardt, E. and Starck, C.:** Vähemmistö, kieli ja yhteiskunta. WSOY. Helsinki, 1981.
- Beach, H. & Ragwald, L.:** A New Wave on a Northern Shore: The Indochinese Refugees in Sweden. Statens Invandrarverk. Norrköping, 1982.
- Dacyl, J. W.:** Between Compassion and Realpolitik. University of Stockholm, 1992.
- Dorais, L. J., Pilon Le, L. and Nguyen H.:** Exile in a Cold Land. Yale Southeast Asia Studies. New Haven, 1987.
- Dowty, A.:** Closed Borders. The Contemporary Assault on Freedom of Movement. London, Yale University Press, New Haven, 1987.
- Gordenker, L.:** Refugees in International Politics. Croom Helm Ltd. London, 1987.
- Hitchcox, L.:** Vietnamese Refugees in Southeast Asian Camps. Macmillan Academic and Professional Ltd. London, 1990.
- Kolko, G.:** Vietnam: Anatomy of War 1940–1975. Unwin Hyman Limited (first published 1986). London, 1987.
- Ninh, Kim:** "Vietnam: Renovation in Transition" in Ng Chee Yuen, Chandran Jeshurun (eds.): Southeast Asian Affairs. Institute of Southeast Asian Studies. Singapore, 1990.
- Pottier, R.:** "Les Motivations des réfugiés indochinois – rapport de synthèse" in G. Condominas & R. Pottier: Les réfugiés originaires de l'Asie du Sud-Est. La Documentation française. Paris, 1982.
- Smyser, W. R.:** Refugees: Extended Exile. Center for Strategic and International Studies. Washington DC, 1987.
- Thayer, C. A.:** "Vietnamese Refugees. Why the Outflow continues" in A. Saikal (ed.): Refugees in the Modern World. The Australian National University. Canberra, 1989.
- van der Kroef, J.:** Dynamics of the Cambodian Conflict: The Institute for the Study of Conflict. London, 1986.
- Zolberg, R.A., Suhkre, A. & Aguayo, S.:** Escape from Violence. Conflict and the Refugee Crisis in the Developing World. Oxford University Press. New York, 1989.

Also They Have a Meaning

In the days of growing prejudice and racism it is useful to give a thought to the reasons behind the attitudes, their functions and furthermore to the ways attitudes are formulated and reproduced. In this article, I concentrate on the mass media point of view, and especially the way television text relates to the very basis of racist attitudes.

In my study I have dealt with the role of television current affair programs in the Finnish people's racism. I have studied and analysed stories about refugees in Finland during the years 1985–1993. During that period of time, the amount of refugees has rapidly grown and the attitudes have also become more critical. The objects of threat as well have changed; according to a recent study of attitudes, the Finns consider immigrants and potential refugees as one of the biggest threats to their well-being. (Puohiniemi 1993,3,83.) As the mass media has a considerable role in creating attitudes, I considered it reasonable to problematise the formation of attitudes within the television programs.

Nature of Meanings: Preferred or Opposing

My study is an attempt to show how racism can be structurally built into a

---

The author is preparing her Master's thesis on the subject in the University of Tampere, Department of Journalism and Mass Communication.

television story in a way that the attitude does not easily reveal itself. It was not my intention to find out if and how racist the Finnish journalists are or if the potential racist meaning in the story has been put there deliberately. I have simply tried to find the meanings that exist in the stories, whether the journalist planned it or not.

I wanted to find the "preferred meaning", the message that the text actually tells. But although this in most cases is the easiest to read from the story and may have strongest impact on the readers, the text will inevitably carry other, "opposing meanings" as well (expressions from Hall, 1980). As will become clear later, an opposing meaning may sometimes be even stronger than the preferred meaning. Eventually, however, when it comes to attitude formation, this is the real battle-field. If the text carried strong enough preferred readings, it could at least make more readers interpret the text as a background to tolerant attitudes.

Functions of the Meanings

The meaning potentials, whether preferred or opposing, each have a function in forming the readers' attitudes. It is impossible to categorize certain functions for certain meanings, but instead it is necessary to find the function for each meaning in order to understand its effect. In theory, by understanding the function each meaning has, the text (or the journalist) could carefully control the formation

of attitudes. In practise this is not possible, as readers tend to read the meanings in accordance with the attitude they already have.

In order to understand better the functions the meanings do carry, however, I have categorized the topics under which the meanings are created. These topics each include several functions. Thus in treatment of the same topic, the text can offer very different ways to reproduce or lessen racism. I found seven kinds of topics from my material. I will shortly describe each of them, give some examples of the meanings they include and suggest some functions they may have in regard to racism.

There is a Reason

The topic of background generally tries to tell the reader the reasons why a refugee is a refugee, ie. the reasons for exile and to underline that there actually is a reason. The function of the meaning is to prove prejudices false. In my material a preferred reading tried for example to convince the reader that the refugees have not come to Finland in order to benefit from the social security, which is a common prejudice in Finland.

Another example showed that when a person, seemingly trustworthy as to his position and appearance, is interviewed and gives false information which remains uncorrected, the false information becomes the preferred meaning. If the reader did not have knowledge of the matter before, he had no real reason not to believe the person interviewed. In this particular example there was a chairman of the local government committee of Valkeala, who said that these Somalis who are now in Finland did not have any problems in Somalia, the ones who are really in need of help are still there.

The function can be to win racism by disproving the very basis of racism, ie. the inequality of people according to their race. The text can appeal to the reader's feelings and try to make the reader feel pity. Also in this reading the opposing meaning was strong. The reader may not sympathise with the refugee and therefore find no reasons to reconsider his attitude from this reading.

Responsibility for the Refugees

The topic of responsibility drew lines between different groups in the society. The function was either to reproduce an out-group of which the in-group has no responsibility or to make the reader feel part of the group which is responsible for the refugees. Therefore the status of the speaker and his personal characteristics were essential for the function to materialize. The preferred reading was at its strongest when the speaker was an "ordinary citizen".

When the reasons for the responsibility are ideological, for example religious, the strength of the opposing meaning depends on the relationship the reader has to the ideology. In Finland, a religious reason may not be very efficient for the function.

Then there is always the possibility to deny the responsibility or pass it to somebody else. When this was done by a high-status speaker, the city mayor of Lappeenranta, it gave a useful example for a racist reader. One can simply withdraw from the group that is responsible.

Benefit Can Be Achieved from the Refugees

Talking about the benefit that can be achieved from the refugees, the text tries to assure the reader that it is an advantage

for Finland to take refugees. Then the function would be to admit the existence of racial groups and the higher position of the majority group (the Finns) in Finland. People are thus tempted to take refugees in order to get an elite position in their country. The positive attitude towards the refugees in principle, thus creates an ideologically racist meaning to the text.

The very logic of the benefit aspect may in fact create an opposing meaning. An example showed that when an authority suggested to choose the kind of people that the country actually needs, the opposing meaning made the reader wonder whether that kind of refugee-help is any help at all. Also it seems in Finland that people find it easier to accept refugees who look poor, rather than, for example, the somalis who are well dressed and well educated. It seems that the better-off the refugees are, the more likely it is that they are considered as a threat.

The benefit aspect is welcome, however, to break the stereotype of refugees as passive objects to be helped. Carefully built the topic of benefit may give a picture of new citizens who give colour and richness to the society.

Adapting to Finland

The function in removing racism is to reduce the threat the reader may feel by showing that the refugees adapt to the society and live like everybody else. A refugee who is well adapted in the Finnish society can raise the reader's self-pride and pride of his country by praising the country. If the refugee manages to win the reader's sympathy the effect is positive. A reader with strong racist opinions is not likely to feel this sympathy, however.

On the other hand, telling about the problems the refugees have in adapting to Finland or bringing up their discontent, the topic can be interpreted as evidence of the fact that the refugees do not adapt to Finnish society and should therefore not come here. In that case the function is to support the prejudices of the refugees as a problem to the society.

When it comes to adaptation problems, there is a huge difference in meaning depending on who it is that tells about the problems. If it is a Finn the text may make the reader criticize the bureaucracy and sympathize with the helpless refugee. The function is then to reduce the readers' prejudices of the glorious reception all refugees get. But when it is a refugee that tells that he is having a difficult time in Finland, the opposing reading is strong. The racism scholars talk about reversal (e.g. van Dijk 1991). When an out-group member criticizes the society, the criticism is reversed as criticism of the speaker. The minority is seen as the reason for the very problem.

Refugees Create Problems

One of the main results of van Dijks study of the Dutch press cover of the tamil refugees was that the emphasis was on problems, either the problems the refugees had or caused to the society (van Dijk 1988). The function of talking about problems is to reproduce racial group division and inequality.

In my material the problems were seen as new challenges which the refugees brought and with which the Finns were unable to cope. The refugees were also seen as a threat to the Finnish identity or the Finns' advantages. The trouble was seen to be caused by the refugees, so the refugees were guilty.

When the text gives a credible-sounding example of the problems the refugees have caused to the Finns, an opposing meaning is at its weakest. That is, the text offers racism that appeals to sense. In order to oppose the meaning, the reader has to be very tolerant in his own opinions. Such an example was a story of a young Finnish head-waitress who was fired because the hotel where she was working was changed to a hostel for the refugees.

The topic of the amount of refugees seemed to fill the function of reproducing or denying racism based on threat. The growing amount of out-group members can be seen as a threat to the hegemony position of the in-group.

In Finland the amount topic gives an easy access to a positive meaning of the refugees. The facts are simply on the refugees' side: there are huge amounts of refugees in the world and extremely few in Finland. On the other hand, talking about the small amount of refugees is rather short-sighted assurance. The amount is growing as it should grow, so building tolerance in general is the real challenge, not making people accept just a minimum amount of refugees.

Attitudes Towards the Refugees

The attitude topic offers the reader a chance to get support for his ideas. The short street-gallups can therefore be very effective in forming the readers' attitudes even though the only thing they tell is the opinion of the person interviewed. Very seldom they even gave any reasons for their opinions.

What was obvious, was that the positive-attitude people were much more confident with their opinion than the people with a negative attitude. The opposing meaning came from the uneasi-

ness the racist people seemed to feel in front of the camera. That uneasiness could be interpreted to back the preferred meaning and to connote of the threat the people feel in the refugees.

A classic way to reproduce racism is to admit the racial inequality and to reason racism simply by the badness of the out-group. In my material such reading was available on the somali refugees. A Finnish head-waitress said that the somalis create problems in the restaurant with their very existence and it is only natural that racist thoughts come to mind when every place is full of those niggers. In this case the preferred reading was strong because the waitress had already acquired the right to be racist. The opposing meaning was also present, as the somali men standing with their guitars in the picture did not seem troublesome or threatening at all.

When the text lets people tell ridiculous reasons for racism and then showed the reasons ridicule, it may make readers reconsider their own reasons. For example when a city-mayor said he understands that people have problems in adapting to the arrival of refugees and a picture shows somali ladies walking in the snow with their long gowns, the opposing meaning is stronger than the preferred one. It was made clear that the ones who have problems in adapting are the refugees, not the Finns.

When it is an out-group member (foreigner) who talks about Finns' attitudes, the opposing meaning is strong. What the racist-scholars call reversal, seemed very much true here. The reader tries to find the faults that actually caused the racism from the speaker. Such interpretation was encouraged by shooting the foreigner in an extra close shot, which brought the speaker "too" close to the reader and thus allowed him to defend himself.

There was an extremely efficient element used in one story. It was a music video by a Finnish rock-group Freud, Marx, Engels & Jung. The video brought up very sensitive questions, exaggerated things so that the message became totally clear. In the video a group of ten Finns celebrated their victory over one black man. Also the reason for the victory was made clear. When one feels low in value, there is a need to find somebody who is even lower to be able to mock him. By forcing the readers to laugh at their own ridicule, it may also force them to reconsider their attitudes.

Telling about the Finns' tolerance tried to fill the function of emphasizing the equality of people. It also gave examples of people who are actually happy to have refugees in Finland. A practical example of tolerance is the willingness the Finns have showed in participating in the "friend-family" activities. There it is not a question of benefits, problems or even responsibility.

It became clear in my study that there are important and persistent meanings in the text that very much affect the reader's attitude. It is clear that the effect the television current affair programs have on the Finns' racism is remarkable. Already from my small material it is possible to conclude that the text deals unavoidably with the very basis of the racist ideology. I do not claim that all readers make such interpretations but I do insist that these meanings exist in the text and the reader is able to read the connotations and ideologies from the text.

As the mass media is the most important source of information and ideas, the relevance of tolerant meanings in text cannot be stressed too much. Even though there will inevitably be opposing meanings in the text, no matter how tolerant a story the journalist tried to make, it is essential to concentrate on the preferred meanings. Then, maybe, in the future more people could be able to find models for tolerant attitudes from the television text.

Literature

As this article is a rough summary of my Master's thesis, I will enclose a list of the references I have used in my thesis.

- Allardt Erik & Starck Christian (1981), *Vähemmistö, kieli ja yhteiskunta*. WSOY, Porvoo, Helsinki, Juva.
- Allen Sheila (1987), Gender, race and class in the 1980s. In: Husband Charles (ed.), *Race in Britain: Continuity and Change*, 2nd edition, p. 169-189. Hutchinson, London, Melbourne, Sydney, Auckland, Johannesburg 1987.
- Allport Gordon W. (1954), *The Nature of Prejudice*. Addison-Wesley, Cambridge, Massachusetts.
- Bentle Gunter & Hess-lutlich Ernest W.b. (1985), *Zeichengebrauch in Massenmedien: Zum Verhältnis von sprachlicher und nichtsprachlicher Information in Hörfunk, Film und Fernsehen*. Max Niemeyer Verlag, Tübingen.
- Billig Michael (1985), Prejudice, Categorization and Particularization: from a Perceptual to a Rhetorical Approach. *European Journal of Social Psychology*, Vol 15, p. 79-103.

- Burgoon Michael And Bettinghaus Erwin P. (1980), *Persuasive Message Strategies*. In: Roloff Michael and Miller Gerald (eds.), *Persuasion: New Directions in Theory and Research*, p. 141-170. Sage Publications, Vol 8 (1980), Beverly Hills and London.
- Connell Ian & Miles Adam (1985), *Text, Discourse and Mass Communication*. In: van Dijk Teun A. (ed.), *Discourse and Communication: New Approaches to the Analysis of Mass Media Discourse and Communication*, p. 26-43. Walter de Gruyter, Berlin, New York 1985.
- Cronchite Gary & Liska Jo R. (1980), *The Judgement of Communicant Acceptability*. In: Roloff Michael and Miller Gerald (eds.), *Persuasion: New Directions in Theory and Research*, 101-140. Sage Publications, Vol 8 (1980), Beverly Hills and London.
- Davis Howard H. (1985), *Discourse and Media Influence*. In: van Dijk Teun A. (ed.), *Discourse and Communication: New Approaches to the Analysis of Mass Media Discourse and Communication*, p. 44-59. Walter de Gruyter, Berlin, New York 1985.

- van Dijk Teun A. (1984), *Prejudice in Discourse: An Analysis of Ethnic Prejudice in Cognition and Conversation*. John Benjamins Publishing Company, Amsterdam, Philadelphia.
- van Dijk Teun A. (1987), *Communicating Racism. Ethnic Prejudice in Thought and Talk*. Newbury Park, Beverly Hills, London, New Delhi: Sage Publications.
- van Dijk Teun A. (1988), *Semantics of a Press Panic: The Tamil "Invasion"*. *European Journal of Communication*, Vol 3, 2/1988, p. 167–187.
- van Dijk Teun A. (1991), *Racism and the Press: Critical Studies in Racism and Migration*. Routledge, London and New York.
- van Dijk Teun A. (1992), *Eliitit, rasismi ja lehdistö. Tiedotustutkimus 4/92*, p. 55–69. Suomentanut Laura Tohka.
- Entman Robert M. (1990), *Modern Racism and the Images of Blacks in Local Television News. Critical Studies in Mass Communication*, 7/1990, p. 332–345.
- Fiske John (1987), *Television Culture*. Methuen, London and New York.
- Fiske John (1990), *Introduction to Communication Studies*. Methuen, London and New York.
- Fiske John & Hartley John (1978), *New Accents: Reading Television*. Methuen, London and New York.
- Fiske Susan T. & Taylor Shelley E. (1984), *Social Cognition*. Addison-Wesley Publishing Company, London, Amsterdam, Don Mills, Ontario, Sydney.
- Grabar Doris A. (1990), *Seeing is Remembering: How Visuals Contribute to Learning from Television News. Journal of Communication*, Vol 4, 3/1990, p. 134–154.
- Hall Stuart (1980), *Encoding/Decoding*. In: Hall Stuart, Hobson Dorothy, Lowe Andrew, Willis Paul (eds.), *Culture, Media, Language: Working Papers in Cultural Studies, 1972–1979*, p. 128–138. CCCS, Hutchinson, London, Melbourne, Sydney, Auckland, Johannesburg 1980.
- Hall Stuart, Critcher Chas; Jefferson Tony; Clarke John; Roberts Brian (eds.), (1978), *Policing the Crisis: Mugging, the State, and Law and Order*. MacMillan Education, Basingstoke, Hampshire and London.
- Hartley John (1982), *Understanding News*. Methuen, London, New York.
- Hujanen Taisto (1988), *Kultamaa ja kotimaa: tutkimus Ruotsin ensimmäisen polven suomalaissiirtolaisten Suomi ja Ruotsi -kuvasta*. Tampereen yliopiston julkaisuja, ser A vol 205.
- Hujanen Taisto & Kolranen Kimmo (1990), *Siirtolaisuus suomalaisissa sanomalehdissä vuosina 1880–1939 ja 1945–1984. Siirtolaisuusinstituutin tutkimuksia No 6*. Turku.
- Husband Charles (ed.), (1987), *Race in Britain: Continuity and Change*, 2nd edition. Hutchinson, London, Melbourne, Sydney, Auckland, Johannesburg.
- Husband Charles (1988), *Racist Humour and Racist Ideology in British Television, or I Laughed Till You Cried*. In: Powell Chris & Paton George (eds.), *Humour in Society: Resistance and Control*, p. 149–178. Macmillan Press 1988.
- Kebälinna Heikki & Melin Harri (1988), *Tuntemattomat toimittajat. Tutkimus Suomen sanomalehtiämiesten liiton jäsenistä, SSL, Porvoo*.
- Kochman Thomas (1981), *Black and White Styles in Conflict*. The University of Chicago Press, Chicago and London.
- Lange Anders & Westin Charles (1981), *Etnisk diskriminering och social identitet: En rapport från Diskrimineringsutredningen*. Liber Förlag, Stockholm.
- Lawrence Errol (1982), *Just Plain Common Sense: the Roots of Racism. The Empire Strikes Back, Race and Racism in 70s Britain*. Hutchinson & CCCS, London, Melbourne, Sydney, Auckland, Johannesburg.
- Lehtiknd Karmela (1988), *Me ja muukalaiset – ryhmäraajat ihmisten suhteissa*. Gaudeamus, Helsinki.
- Markiewicz, D. (1974), *Effects of Humor in Perception. Sociometry*, Vol 37, p. 407–422.
- Miller Gerald R. (1980), *On Being Persuaded: Some Basic Distinctions*. In: Roloff Michael and Miller Gerald R. (eds.), *Persuasion: New Directions in Theory and Research*, p. 11–28. Sage Publications, Vol 8, Beverly Hills and London 1980.
- Monaco James (1981), *How to Read a Film*. Oxford University Press, New York, Oxford.
- Morley Dave (1980), *Texts, Readers, Subjects*. In: Hall Stuart, Hobson Dorothy, Lowe Andrew, Willis Paul (eds.), *Culture, Media, Language: Working Papers in Cultural Studies 1972–1979*. CCCS Hutchinson, London, Melbourne, Sydney, Auckland, Johannesburg 1980.
- Paldan Leena (1986), *Mediatietoutta Birminghamista*. In: Pietilä Velkko (toim.), *Kulttuuri, kieli, viestintä*, p. 9–21. Tampereen yliopiston opetusmoniste D 39/1986.
- Perloff Richard M. & Brock Timothy C. (1980), *... "And Thinking Makes It So": Cognitive Responses to Persuasion*. In: Roloff Michael E. and Miller Gerald R. (eds.), *Persuasion: New Directions in Theory and Research*, p. 67–100. Sage Publications, Vol 8, Beverly Hills and London 1980.
- Pietilä Velkko (1982), *Tiedotustutkimus: teitä ja tienviittoja*. Tampereen yliopisto, julkaisuja, sarja C 3/1982.
- Pietilä Velkko (1986), *Uloskoodaustutkimus: johdatusta teemaan*. In: Pietilä Velkko (toim.), *Kulttuuri, kieli, viestintä*. Tampereen yliopiston opetusmoniste D 39/1986, p. 57–69.
- Puohinenlehti Martti (1993), *Suomalaisten arvot ja tulevaisuus: analyysi väestön ja vaikuttajien näkemyksistä*. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 1993/5, Tilastokeskus tutkimuksia 202.
- Roloff Michael E. (1980), *Self-Awareness and the Persuasion Process: Do We Really Know What We're Doing?* In: Roloff Michael E. and Miller Gerald R. (eds.), *Persuasion: New Directions in Theory and Research*, p. 29–66. Sage Publications, Vol 8, Beverly Hills and London, 1980.
- Seller Ellen (1987), *Semiotics and Television*. Allen Robert C. (ed.), *Channels of Discourse: Television and Contemporary Criticism*, p. 17–41. London and New York 1987.
- Severin Werner & Tankard James (eds.), (1988), *Communication Theories: Origins, Methods, Uses*. Longman, New York and London.
- Smitherman-Donaldson Geneva & van Dijk Teun A. (1988), (eds.), *Discourse and Discrimination*. Wayne State University Press, Detroit.
- Sosiaali- ja terveystieteiden (1992), *Pakolaisten vastaanotto Suomessa*. STM, Pakolaistoimisto, Helsinki.
- Sosiaali- ja terveystieteiden (1993), *Pakolaisten 31993*. STM, Pakolaistoimisto, Helsinki.
- Suvanto Marja-Leena (1991), *Muukalaisviha – oppittua käyttäytymistä? Miksi pakolainen on uutinen? Raportti seminaarisarjasta tiedotusvälineille, STM:n monisteita 7/1992*.
- Tajfel Henri (1981), *Human Groups & Social Categories: Studies in Social Psychology*. Cambridge University Press, Cambridge, London, New York, New Rochelle, Melbourne, Sydney.
- Taylor, P.M. (1974), *An experimental study of humor and ethos*. *Southern Speech Communication Journal*, Vol 39, p. 359–366.
- Turner John (1982), *Towards a Cognitive Redefinition of the Social Group*. In: Tajfel Henri (ed.), *Social Identity and Inter-group Relations*. European Studies in Social Psychology, Cambridge University Press, Cambridge 1982.
- Whitehead, J.L. (1968), *Factors of Source Credibility*. *Quarterly Journal of Speech*, Vol 54, p. 59–63.

Vanhukset ja muuttoliike

Väestön ikääntyminen on noussut yhdeksi keskeisistä ongelmista kehittyneissä maissa. Suomessa vanhusväestö (65-vuotiaat ja sitä vanhemmat) on kaksinkertaistunut viimeisten 30 vuoden aikana, jolloin erityisesti iäkkäiden vanhusten osuus on kasvanut nopeasti. Väestön ikääntymisessä voidaan erottaa absoluuttinen ja relatiivinen ikääntyminen (Roubicek 1990, 175–177). Ensin mainittuun vaikuttaa lähinnä eliniän piteneminen ja jälkimmäiseen syntyvyyden aleneminen. Nämä ilmiöt havaitaan ns. eristäytyneessä väestössä. Avoimessa väestössä väestön ikääntymiseen vaikuttaa vielä muuttoliike, jolloin etenkin nuoren väestön poismuutto vanhentaa lähtöalueen väestöä ja nuorentaa kohdealueen ikärakennetta. Vanhusväestön tulomuuttolla alueelle, mikä ajoittuu usein eläkkeellesiirtymisvaiheeseen, on ikärakennetta vanhentava vaikutus.

Vanhukset muuttajina

Vanhusten (65-vuotiaiden ja sitä vanhempien) muutto on varsin vähäistä, sillä heidän osuutensa maassamuutossa on ollut vain 2 % vuonna 1989. Merkillepantavaa on heidän huomattavasti korkeampi

osuutensa koko väestössä (taulukko 1). Muuttoalttiusikäisten, 15–34-vuotiaiden, kohdalla tilanne on päinvastainen: heidän osuutensa maassamuutossa on kaksinkertainen verrattuna vastaavaan osuuteen koko väestössä. Suhteessa eriten vanhuksia (2.6 %) on ollut maaseudulta kaupunkiin muutossa vuonna 1988. Kunnan sisäisessä muutossa heidän osuutensa on ollut 5 %, jolloin 70-vuotiaiden ja sitä vanhempien määrä muutossa on ollut kaksinkertainen verrattuna 65–69-vuotiaiden määrään.

Vanhusten huomattava osuus kunnan sisäisessä muutossa ilmenee kuviosta 1, jossa esitetään muuttaneiden ikärakenne Kainuun maalaiskunnissa vuosina 1980 ja 1985. Eniten vanhuksia on muuttanut maaseudulta taajamiin kuntarajojen sisällä, jolloin heidän osuutensa on ollut vajaat 13 % muuttajista ajanjaksona 1980–85. Tällöin naisten osuus on ollut 15 % ja miesten 11 %. Päinvastaisessa muuttovirrassa vanhuksia on ollut vain 3 %. Kunnan rajat ylittävässä muutossa vanhuksia on ollut suhteessa eriten Kainuun maalaiskuntien maaseudulta pois muutossa ja Kainuun maalaiskuntien taajamiin muutossa (molemmissa noin 2.5 %).

Muutto ja elinvaiheet

Vanhusten vähäinen osuus muuttaneissa on yhteydessä ihmisten elinvaiheisiin, sillä muuttoalttiuden on todettu alenevan

FT Elli Heikkilä toimii vs. erikoistutkijana Oulun yliopistolla Pohjois-Suomen tutkimuslaitoksella.

elinvaiheiden edessä. Vanhusten kohdalla voidaan puhua paikallaan ikääntymisestä (*ageing in place*, esim. Rogers & Woodward 1992, 83).

Muutot ajoittuvat usein tiettyyn elämänvaiheeseen, kuten opiskelun aloittamiseen, työelämään siirtymiseen, avioitumiseen, perheeseen kasvamiseen ja eläkkeelle jäämiseen. Elinvaihemallit eivät pysty selittämään sellaisia muuttoa, jotka ovat seurausta odottamattomista ja satunnaisesti elinkaarelle sijoituvista tapahtumista (Korkiasaari 1991, 107–108).

Vanhusten muuttokäyttäytyminen

Vanhusten muutto on useimmiten muuttoa sopivampaan vanhuudenpäivien viettopaikkaan (Glasgow 1980, 169). Englannissa on eläkeläisten muutosta alettu käyttää termiä "geriatrification", joka on ominaista laadukkaamman ympäristön alueille ja tällöin etenkin maan etelärannikolle (Hamnett & Mullings 1992, 135). Eläkeläisten hakeutuminen lämpimille, ns. *Sun Belt*-alueille on havaittu myös USA:ssa, sillä Florida ja Kalifornia ovat olleet tärkeimmät muuttokohteet (Longi-

Taulukko 1. Maassamuuttaneet ja koko väestö iän ja sukupuolen mukaan Suomessa 1989 (%).

Ikä	Maassamuuttaneet		Koko väestö	
	Miehet	Naiset	Miehet	Naiset
0–14	19.7	18.0	20.5	18.4
15–24	23.3	32.1	13.8	12.5
25–34	33.9	29.0	16.2	14.6
35–54	18.4	15.4	29.9	27.3
55–64	3.1	3.2	9.9	10.5
65+	1.6	2.3	9.7	16.7
Yht.	100.0	100.0	100.0	100.0

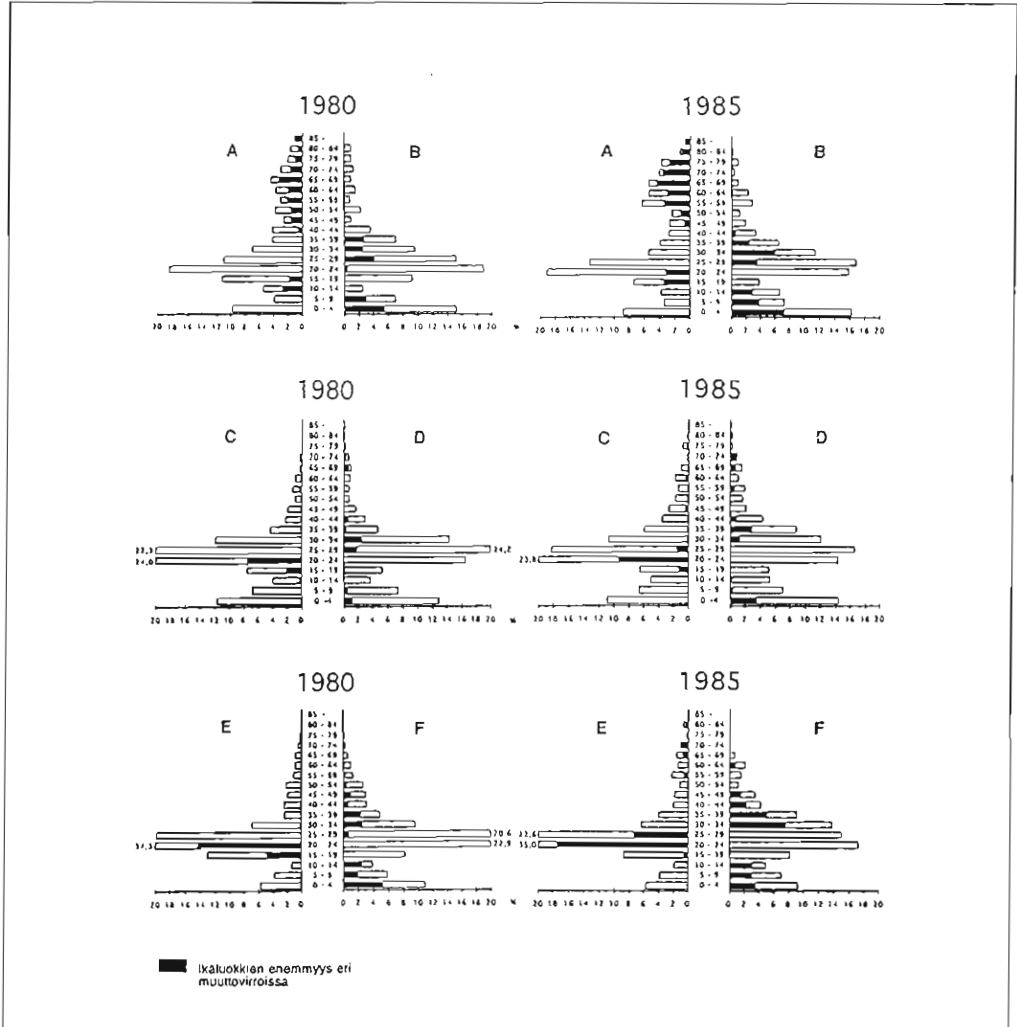
Kainuun maalaiskuntien muuttoliike tutkimuksessa (Karjalainen 1989) on havaittu, että etenkin yksinäiset vanhuksat ja iäkkäät lapsettomat parit ovat muuttaneet taajamiin lähemmäksi päivittäis-, sosiaali- ja terveystalvija. Huomattavat elämänmuutokset, kuten leskeys ja yksin jääminen sekä eläkkeelle siirtyminen, ovat voineet niin ikään aiheuttaa muuttopäätöksen. Myös maaseudun vinoutuneen väestörakenteen myötä on vanhusten osuus muuttaneista kasvanut maaseudulta taajamiin muutossa. Kuitenkin enemmistö muuttaneista on yhä nuoria ihmisiä (Karjalainen 1986, 114, 173).

no Jr. 1990, 51–52). Näille alueille on kehitetty erityisiä maaseudun eläkeläisyhdyskuntia (*rural retirement communities*), joissa asukkaan ikäraja on usein määritetty vähintään 50 vuodeksi. Yhdyskunnan palvelut on suunniteltu vanhusväestön näkökulmasta (Robinson 1990, 126–127). Vastaava eläkeläisten suosima alue Kanadassa on British Columbia. Useat eläkeläiset muuttavat myös ulkomaille osaksi vuotta (kausimuutto). Pohjoismaista, kuten esimerkiksi Norjasta, on muutettu etenkin Espanjaan. Arvioiden mukaan vuosina 1987–1988 noin 15 000 norjalaista vietti talvikauden siellä (Myklebost 1989, 212–213).

Paluumuuttotutkimuksissa on havaittu, että eläkeläisiä muuttaa usein synnyinseudulle. Synnyinseutu muodostaakin yhden tärkeän vetovoimatekijän muuttopäätöksiä tehtäessä (Karjalainen 1989, 43; Myklebost 1989, 192). Myös sukulaisuussuhteet vaikuttavat muuttoliikkeeseen, sillä vanhuk-

set, etenkin leskeksi jäätyään, haluavat asua lähellä lapsiaan ja muita perheenjäseniään. Tällöin etenkin tyttären toimitus leskeksi jääneen vanhemman tukena ja vastaavat hänen hoidostaan (Braithwaite 1992, 15–18).

Vanhusten muuttoon on vaikuttanut myös se, että väliaikainen asuminen

Kuvio 1. Muuttajien ikärakenne eri muuttovirroissa Kainuun maalaiskunnissa 1980 ja 1985. (A) Muutto maaseudulta taajamiin, (B) muutto taajamista maaseudulle, (C) kunnastamuutto taajamista, (D) kuntaanmuutto taajamiin, (E) kunnastamuutto maaseudulta, (F) kuntaanmuutto maaseudulle.

kakkosasunnossa on muuttanut pysyväksi eläkkeelle siirtymisen jälkeen. Tätä kehitysilmiotä voidaan pitää siten eräänä aspektina kasvavaan eläkeläis- muuttoon maaseutumaiseen elinympäristöön (Lewis 1982, 177–178). Maaseutu houkuttelee asukkaita mm. halvemmilla asuinkustannuksilla, mikä on havaittu Englannin etelärannikolla. Tällöin maaseutualueilla on jouduttu uuden tilanteen eteen: kysyntää on syntynyt julkiseen kuljetukseen, kotiapalveluihin, terveyskäynteihin, aterioiden kotiinkuljetukseen jne. (Robinson 1990, 124–125).

Vanhusten muutosta on esitetty myös malli, jossa eritellään kolme muuttovaihetta, jotka kytkeytyvät erityisesti sukulaissuhteiden ylläpitoon (Longino Jr. 1990, 47–48). Ensimmäinen muutto liittyy henkilön eläkeläistymisvaiheeseen, jolloin hän on vielä suhteellisen terve, on naimisissa ja tulee toimeen itsenäisesti. Tällöin hän voi valita asuinpaikakseen esimerkiksi usein lomillaan suosimansa kohteen. Sukulaissuhteet toimivat pitkienkin matkojen päästä.

Painetta toiseen muuttoon ilmenee, kun henkilö vanhetessaan tulee heikoksi, eikä hän selviydy itsenäisesti jokapäiväisistä toimistaan. Tämä tilanne liittyy usein leskeksijäämisvaiheeseen. Toista muuttotyyppiä voidaan kutsua ns. sukulaissuomuutoksi (*kinship migration*). Tällöin vanhus muuttaa lähemmäksi sukulaisiaan, lähinnä lapsiaan, jotta he voivat auttaa häntä toimissaan. Tämä muuttotyyppi koskee usein maaseudulta taajamiin muuttavia, leskeksi jääneitä vanhuksia.

Kolmas muuttovaihe liittyy tilanteeseen, jolloin vanhus on niin heikko, ettei häntä enää voida hoitaa kotona. Tällöin vanhus muuttaa pois kotoaan laitoshoidon piiriin.

Asuminen kotona

Maaseudun kehittämisprojektin (1991, 129) mukaan yhteiskunnan tulee pystyä takaamaan palvelut myös syrjäseutujen vanhuksille. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen lähtökohtana on turvata vanhusten asuminen omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Tällöin voidaan halvemmilla hoitomuodoilla korvata kalliiden laitospaikkojen käyttö (Oulun lääninhallitus 1992, 16).

Valtaosa vanhuksista pitää kotiaan parhaana asuinpaikkana: kotona asuneista 60–89-vuotiaista 70–80 % piti asuntoaan joko korjattuna tai nykyisellään parhaana asumisvaihtoehtona (Anttila 1989, 14).

English summary:

Elderly people and migration

Population ageing has emerged as one of the crucial problems facing developed countries. In Finland, the old population (aged 65 and over) has doubled in numbers over the past 30 years, and the number of the very old persons in particular has risen rapidly.

The phenomena underlying this ageing trend include a decline in fertility, increase of the average life expectancy, and the effects of migration both on the number and structure of population.

Migration is selective by nature; the share of "migration-prone" population, i.e. those between 15 and 34 years of age, of the total internal migration is double (60 %) that of their share of the total population (30 %). The elderly population (65 years and older) contribute very little to the total migration, as their share of the internal migration in Finland was only 2 % in 1989.

In most cases the elderly people only migrate to a more suitable place for spending

their retirement years. An interesting feature is that often the temporary, second home has changed into permanent dwelling after the retirement. In addition, elderly people frequently move from rural to built-up areas; in the rural municipalities of Kainuu their share of the migration flow to built-up areas has been close to 13 % in 1980-85.

Particularly elderly single people and elderly, childless couples have moved into the built-up areas, closer to the social, health care, and daily services. Considerable changes in their life, such as retirement or the death of a spouse, may also have contributed to the decision to migrate.

Kirjallisuus

- Anttila, Sari:** Maaseudun vanhusten terveydentila, sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttö ja kuolleisuus. Tampereen yliopisto, Acta Universitatis Tampereensis A 277. Tampere 1989.
- Braithwaite, Valerie:** Caregiving Burden. Research on Aging 14 (1992) :1, s. 3-27.
- Glasgow, Nina:** The older metropolitan migrant as a factor in rural population growth. Teoksessa: Andrew J. Sofranko & James D. Williams (toim.), Rebirth of Rural America: Rural Migration in the Midwest, s. 153-170. North Central Regional Center for Rural Development. Iowa State University 1980.
- Hamnett, Chris & Mullings, Beverley:** The distribution of public and private residential homes for elderly persons in England and Wales. Area 24 (1992):2, s. 130-144.
- Karjalainen, Elli:** Muuttoliike ja sen vaikutukset Kuhmon alueelliseen väestönkehitykseen 1959-84. University of Oulu, Research Institute of Northern Finland B6. 211 s. Oulu 1986.
- Karjalainen, Elli:** Migration and regional development in the rural communes of Kainuu, Finland in 1980-85. Nordia 23 (1989):1, s. 1-89.
- Korkiasaari, Jouni:** Liikkuvuus ja rakennemuutos. Maassamuutto ja työvoiman liikkuvuus osana yhteiskunnan rakennemuutosta. Työministeriö, Työpoliittinen tutkimus 11. 185 s. Helsinki 1991.
- Lewis, G. J.:** Human Migration. 220 s. London 1982.
- Longino Jr., Charles F.:** Geographical Distribution and Migration. Teoksessa: Robert H. Binstock & Linda K. George (toim.), Handbook of Aging and the Social Sciences, Third Edition, s. 45-63. New York 1990.
- Maaseudun kehittämissuunnitelma:** Maaseutupuolitöiden linjat 1990-luvulla. Sisäasiainministeriö, Maa- ja metsätalousministeriö. Helsinki 1991.
- Myklebost, H.:** Migration of elderly Norwegians. Norsk Geografisk Tidsskrift 43 (1989):4, s. 191-213.
- Oulun lääninhallitus:** Tavoite- ja toimintaohjelma Oulun läänin vanhusväestön elinolojen kehittämiseksi. Oulu 1992.
- Robinson, Guy M.:** Conflict and change in the countryside. 482 s. London 1990.
- Rogers, Andrei & Woodward, Jennifer A.:** Tempos of Elderly Age and Geographical Concentration. The Professional Geographer 44 (1992):1, s. 72-83.
- Roubicek, Vladimir:** Labor force and population ageing. International Population Conference, Ageing of Population in Developed Countries. Czechoslovak Demographic Society of the Czechoslovak Academy of Sciences, Acta Demographica IX (1990):1, s. 174-184.

Siirtolaisuusinstituutissa käynnissä olevat tutkimukset

Suomen siirtolaisuuden historia

Opetusministeriön rahoittaman Suomen siirtolaisuuden historia -projektin tavoitteena on tuottaa tieteellisesti täysipainoinen, mutta samalla helppolukuinen, suurelle yleisölle tarkoitettu kokonaisuus suomalaisen siirtolaisuuden historiasta kautta aikojen. Siinä käsitellään mm. siirtolaisuuden kehitystä, syitä ja muita ominaispiirteitä sekä siirtolaisten (ulkosuomalaisten) toiminta- ja henkilöhistoriaa.

Projektin tulokset julkaistaan useampiosaisena teossarjana, jonka kirjoittajina ovat Siirtolaisuusinstituutin johtaja Olavi Koivukangas (kaukosiirtolaisuus Pohjois-Amerikkaa lukuunottamatta), apulaisprofessori Reino Kero Turun yliopiston historian laitokselta (siirtolaisuus Pohjois-Amerikkaan), professori Max Engman Åbo Akademiä (venäjänsiirtolaisuus), FT Kari Tarkiainen Ruotsin valtionarkistosta (vanhempi ruotsinsiirtolaisuus) ja Siirtolaisuusinstituutin erikoistutkija Jouni Korkiasaari (Suomen siirtolaisuus Pohjoismaihin ja muualle Eurooppaan II maailmansodan jälkeen). Projekti on aloitettu vuonna 1991 ja päättyy vuoden 1994 lopussa.

Olavi Koivukangas ja Jouni Korkiasaari

Kulttuuritaustan vaikutus maahanmuuttajakoulutuksen tuloksellisuuteen

Opetushallituksen ja työministeriön rahoittama tutkimus on jatkoa vuoden 1992 lopulla valmistuneelle tutkimukselle "Maahanmuuttajat ja koulutus".

Tutkimus keskittyy aikuiskoulutuskeskuksissa annettavan maahanmuuttajakoulutuksen tarkasteluun. Keskeisiä kysymyksiä ovat koulutuksen merkityksen kokeminen eri kulttuureissa, näkemykset koulutuksesta ja maahanmuuttajakoulutuksen päättäneiden nykytilanne. Näiden kysymysten avulla suoritetaan koulutuksen tuloksellisuuden tarkastelu. Pää tarkastelukohteena on koulutuksen vaikuttavuus.

Kunkin tutkimuksessa mukana olevan paikkakunnan oppilaitoksessa suoritetaan kysely joko joillekin tai kaikille maahanmuuttajakoulutuksessa oleville oppilaille. Lisäksi Turussa ja Iisalmissa lähetetään kysely joillekin maahanmuuttajakoulutuksen jo suorittaneille oppilaille aikuiskoulutuskeskusten kautta. Lomakkeet on käännetty vastaanottajien omalle äidinkielelle. Keskeiset kieliryhmät tutkimuksessa ovat vietnam, somali, albania, romania, arabia, farsi, kurdi ja venäjä.

Oppilaskyselyjen lisäksi haastatellaan maahanmuuttajakoulutuksen opettajia. Lisäksi kullakin tutkimuspaikkakunnalla keskustellaan ulkomaalaisten työnhakua hoitavien työvoimaviranomaisten kanssa. Turussa syvennytään myös tarkemmin maahanmuuttajakoulutuksen käyneiden henkilöiden työhistorioihin.

Minna Domander

Nuoriso ja maahanmuutto

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää suomalaisen nuorison suhtautumista ja asenteita maahanmuuttajiin ja pakolaisiin sekä Suomen ulkomaalaispolitiikkaan liittyviin kysymyksiin. Lisäksi tutkitaan Suomeen muuttaneiden ulkomaalaisten nuorten kokemuksia etnisistä suhteista ja rasismista.

Turvapaikan hakemisesta on tullut yhä yleisempi tapa yrittää päästä sisään läntiseen Eurooppaan. Samanaikaisesti on muukalaisviha näissä maissa lisääntynyt. Suomessa taloudellisen laman myötä asenteet ovat koventuneet; lisääntynyt väkivalta ulkomaalaisia ja erityisesti turvapaikanhakijoita kohtaan näyttää olevan yksi ilmaus vihamielisyyden kasvamisesta myös osassa suomalaista yhteiskuntaa.

Tutkimuksen lähtökohtana ovat erityisesti nuorempien ikäryhmien asenteet maahanmuuttajiin ja pakolaisiin. Nuorison yhteiskuntaan liittyvät asenteet ovat erittäin merkityksellisiä yhteiskuntakehityksen kannalta; aikuisrooliaan muodostavat nuoret ovat merkittävässä määrin alttiimpia ajan muotivirtauksille kuin ne, jotka ovat lähestymässä keski-ikää tai ovat jo saavuttaneet sen. Nuorten tulisi siten tämän näkemyksen mukaan voida antaa meille suhteellisen ajankohtainen kuva ajassa liikkuvista suhtautumismalleista ja muotitrendeistä myös ulkomaalaisuuden tai kansainvälisyyden suhteen.

Ensimmäisessä vaiheessa kartoitetaan nuorten asenteita laajalla otoksella, joka edustaa erilaisia paikkakuntia Suomessa mm. kaupungistuneisuuden, aluerakenteen ja maahanmuuton suhteen. Tutkimuksen toisen osan aineisto kootaan useasta erityyppisestä lähteestä, joukkoviestimistä, poliisin arkistoista, oikeusdokumenteista sekä henkilöhaastatteluista.

Timo Virtanen

Virolaisten paluumuutto 1945–1993

Toisen maailmansodan jälkeen, erityisesti 1950-luvulla, muutti Venäjältä Viroon lähes 40 000 virolaista, joista suurin osa oli vuosisadan vaihteessa Virossa Venäjälle muuttaneiden jälkeläisiä. 1990-luvulla on käynnistynyt toisen maailmansodan aikana Virossa länsimaihin paenneiden ja heidän jälkeläistensä paluumuutto Viroon.

Sekä Venäjältä 1950-luvulla Viroon muuttaneita virolaisia, että länsimaista 1990-luvulla palanneita on tutkittu varsin vähän, vaikka näillä paluumuuttajilla on ollut huomattava vaikutus virolaisen yhteiskunnan kehitykseen.

Tutkimuksessa keskitytään paluumuuttoon tietynä käyttäytymisvaihtoehtona valitsevista yhteiskunnallisista olosuhteista. Sopeutumiseen liittyviä kysymyksiä käsitellään sikäli kuin ne auttavat ymmärtämään paluumuuttoprosessia.

Tutkimuksessa pyritään tarkastelemaan virolaisten paluumuuttoa kahdella tasolla. Yhteiskunnallisella tasolla katsotaan rakenteellisten muutosten muodostavan ne olosuhteet, jotka luovat puitteet ihmisten toiminnalle. Tässä yhteydessä voidaan ajatella rakenteellisten muutosten olevan kausaalisia prosesseja. Yksilötasolla katsotaan muuttoliikettä käyttäytymisvaihtoehtona, jonka arvellaan/uskotaan valitsevista yhteiskunnallisista olosuhteista olevan sopivimman keinon tietyn tavoitteen/päämäärän saavuttamiseksi. Tässä tilanteessa selitystavan olisi oltava intentionaalis-teleologinen,

jotta voidaan ymmärtää ihmisen käyttäytymisen taustalla olevia tavoitteita ja uskomuksia.

Tutkimusaineistoa kerätään sekä haastattelemalla paluumuuttajia että lomakekyselyllä. Tietojen keruu aloitetaan haastatteluilla hypoteesien fäsmäntämiseksi ja lomakkeen kysymysten valitsemiseksi. Sitten lähetetään kyselylomakkeet noin 1500 perusjoukosta satunnaisesti valitulle paluumuuttajalle. Kyselyn avulla kerätään sekä muuttoprosessia koskevaa yleistä tietoa että pyritään selvittämään muuttajien elämäntapa- ja taustatietoja. Lopuksi haastatellaan erilaisten ryhmien (esimerkiksi eri tavoitteisiin pyrkineiden, mutta samalla tavalla käyttäytyneiden sekä samanlaisiin tavoitteisiin pyrkineiden, mutta eri tavalla käyttäytyneiden) edustajia, jotta voidaan ymmärtää erilaisia tavoitteita ja uskomuksia, joihin virolaisten paluumuuttopäätös on perustunut.

Hill Kulu (vierailleva tutkija, Tarton yliopisto)

Inkerinsuomalaisten, virolaisten ja venäläisten identiteetti ja sopeutuminen Suomessa. Sosiaalipsykologinen näkökulma.

Sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset muutokset itä- ja etelärajan takana sekä inkerinsuomalaisten virallinen paluumuutto-oikeus ovat käynnistäneet voimakkaan muuttovirran Suomeen. Tämä tutkimus koskeekin Suomen maahanmuuton kannalta tällä hetkellä tärkeiden väestöryhmien — inkerinsuomalaisten, virolaisten ja venäläisten — sopeutumista ja etnistä identiteettiä Suomessa. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää seuraavia ongelmia:

- 1) millaisia sopeutumismalleja ja selviytymisstrategioita maahanmuuttajilla on ja miten niiden kehittyminen on yhteydessä taustamuuttajiin, muuton motiiveihin ja syihin, arvoihin, asenteisiin ja uuden kulttuurin kohtaamiseen?
- 2) millaiset ovat mainittujen etnisten ryhmien väliset ja sisäiset erot sopeutumisprosessissa ja minkä tekijöiden mukaan ne varioivat?
- 3) millaisen identiteetin maahanmuuttaja rakentaa itselleen sekä yksilön että etnisen ryhmän tasolla (subjektiivinen ja toivottu identiteetti, identiteetin metaperspektiivi) ja mihin se kytkeytyy? mitkä ovat viiteryhmät?
- 4) miten yksilön sopeutuminen ja identiteetti ovat vuorovaikutuksessa yhteiskunnan vähemmistöpolitiikan ja sosiaali(psykologi)sen ilmapiirin kanssa (ennakkoluulot, stereotyyppit)?

Tutkimus toteutetaan Siirtolaisuusinstituutissa ja Turun yliopiston psykologian laitoksella opinnäytetyönä. Tutkimusmenetelmänä käytetään kyselyä ja teemahaastatteluja vastaajan äidinkielellä.

Eve Kyntäjä (vierailleva tutkija, Turun yliopisto)

Suomen siirtolaisuuden muistomerkit

Tutkimusmateriaalin keruu suomalaisten siirtolaisten muistomerkeistä jatkuu. Tämän selvityksen tarkoituksena on kartoittaa eri puolilla maailmaa löytyviä suomalaisten siirtolaisten muistomerkkejä ja sitä tilannetta, missä muistomerkki on rakennettu.

Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Ruotsissa olevat muistomerkit ja niiden pystytysvaiheisiin liittyvä historia alkavat olla koossa. Yhteensä näissä kolmessa maassa on lähemmäs 100 muistomerkkiä.

Kootun aineiston perusteella näyttää siltä, että siinä vaiheessa kun muistomerkki pystytettiin, siirtolaisyhteisö oli jo vakiinnuttanut asemansa paikkakunnalla. Muistomerkkin pystyttämistä edelsi usein historia-toimikunnan perustaminen. Toimikunnan päätehtävänä oli koota alueen suomalaisten historiaa talteen, ja usein tämän tärkeän työn päätehtäväksi muodostui patsaan pystyttäminen esiraivaajien työn kunnioittamiseksi. Samalla yhteisö halusi tehdä itseään ja työtään tunnetuksi ympäröivälle yhteiskunnalle.

Maija-Liisa Kalhama

---

100 vuotta siirtolaismusiikkia. Amerikansuomalaisen perinnesmusiikin synty, kehitys ja muuntuminen Yhdysvalloissa ja Kanadassa 1890–1990.

Siirtolaisuusinstituutti on avustanut Juha Niemelää tutkimussuunnitelman laatimisessa ja rahoituksen hankkimisessa tätä tutkimusta varten. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää amerikansuomalaisen perinnesmusiikin synty, sen kehitys ja muuntuminen sadan vuoden aikana.

Musiikilla ja lauluilla, joita on esitetty sekä kotona, työssä että juhlissa, on ollut varsin suuri merkitys siirtolaisten elämässä. Siirtolaisuuden alkuaikoina, 1860-luvulta 1900-luvulle saakka, Suomesta saatu musiikillinen perinne eli lähes sellaisenaan. Vuosisatamme alkupuolelta lähtien perinnesmusiikki on joutunut vastaamaan vähittäisen akkulturaation haasteisiin. Tutkimus pyrkii selvittämään perinnesmusiikin aktiivisten (musiikin esittäjien) ja passiivisten (kuulijoiden) harrastajien kautta akkulturaatioon, vasta-akkulturaatioon, diffuusion ja kulttuurifuusion vaikutusta perinteeseen. Lähestymistapaa voi luonnehtia antropologiseksi folkloristikaksi.

Juha Niemelä on parhaillaan keräämässä tutkimusaineistoa Yhdysvalloista ja Kanadasta. Kenttätyökautena 1.6.1993–1.6.1994 hän kokoaa haastattelulomakkein, videonauhoituksin ja nauhahaastatteluin elämänkerrallisia tietoja noin 300:sta amerikansuomalaisesta harrastelija- tai ammattimusiikista ja/tai laulajasta, jotka ovat toimineet kiinteästi amerikansuomalaisessa yhteisössä, sekä kerää arkistomateriaalia. Myös Siirtolaisuusinstituutin arkiston siirtolaismusiikkikokoelmaa käytetään tutkimuksen aineistona.

---

*Turun elinkeinotoimiston projektimuotoinen
Ulkomaalaisten yritysneuvonta*

on aloitettu Turussa. Tervetuloa keskustelemaan, mikäli mietit yritys-
toimintaa Suomessa. Voit soittaa ja varata ajan keskustellaksemme
yritysideoidesi toteuttamistavoista.

Kathleen Valtonen, puh. (921) 698 111

Työvoimatoimisto, Kristiinankatu 4 C, 3. kerros, 20100 Turku

*The City of Turku Entrepreneurial Office has started an
Entrepreneurial and Business
Information Service*

for foreign-born residents in Turku area. The service is open to anyone
considering starting an enterprise or business activity in Finland.

You are welcome to call and reserve a time for
discussing your business idea.

Kathleen Valtonen tel. (921) 698 111

Työvoimatoimisto, Kristiinankatu 4 C, 2 floor, 20100 Turku

Call for Papers

The Norwegian Emigrant Museum, in cooperation with Cunard Line and the
Immigration Museum at Ellis Island in New York, is arranging an
international conference concerning

*The European Migration to the United States
and Canada 1783–1983*

to be held on board the ocean liner

Queen Elisabeth 2

during her passage from Southampton to New York 1–6 August, 1994.

Tentative schedule:

August, 1 (evening) - depart Southampton

August, 2–5 - conference on board

August, 6 (morning) - arrive New York

August, 7 - conference at Ellis Island

and a tour of the Ellis Island Museum

Papers can be on any subject related to the conference theme and should be
send by December 15, 1993 to

The Norwegian Emigrant Museum

Strandgt. 33, 2300 Hamar, Norway

tel. + 47 62 52 13 04, fax + 47 62 52 91 02

Pakolaisista ja paluumuutosta

Pitkä matka kotiin. Pakolaiset ja paluumuutto. Suomen Pakolaisapu ry. Forssa 1993. 98 s.

World Refugee Survey 1993. U.S. Committee for Refugees, Washington DC. 1993. 160 p.

Ruotsalainen Iltapäivälehti Expressen teetti kesällä kyselytutkimuksen ruotsalaisten asenteista maahanmuuttajiin. Iltapäivälehtien tyyliin yleistyksiset olivat hurjia ja lööpät vielä hurjempia. Seurauksena lehden päätoimittaja joutui eroamaan. Tutkimuksen tieteellisyys oli hyvin kyseenalainen, vaikka se oli teetetty SIFO:lla. Mutta kuten meilläkin, iltapäivälehden myynti on tärkeämpää kuin vältetyn informaation todenperäisyys.

Pakolaiskuva on niin Suomessa kuin monessa muussakin maassa vääristynyt. Kuten Mira Banerjeen artikkeli tässä lehdessä osoittaa, tiedotusvälineet eivät ole neutraaleja; näennäisesti puolueettoman uutisoinnin taakse kätkeytyy usein toimittajan asenteellinen lähestymistapa. Oikeaan tietoon perustuva informointi peittyi helpommin omaksuttavan populismin alle. Pakolaisuudesta tiedetään yleisesti aivan liian vähän. Mitä vähemmän tiedetään, sitä enemmän on ennakkoluuloja. Siksi asiallinen informaatio on hyvin tarpeellista.

Maailmassa on kaikkiaan noin 44 miljoonaa pakolaista, heistä 19,7 miljoonaa kotimaansa rajojen ulkopuolella ja 24 miljoonaa pakolaisina omissa maissaan. Viime vuonna pakolaisiksi joutui keskimäärin 10 000 ihmistä päivässä. UNHCR:n ennustaa tuoreimmassa raportissaan, että pakolaisongelma tulee vain pahenemaan johtuen mm. kommunismin murtumista seuranneista sisällissodista. Kasvavat pakolaisjoukot ovat lisäksi säilyttäneet joitakin maita sulkemaan rajojaan, mikä on saattanut avustusjärjestelmät voimiensa ääri rajoille.

Tietoa pakolaisuudesta on paljon tarjolla, mutta sitä täytyy osata hakea. Hyvä esimerkki asiallisesta tiedotuksesta on Suomen Pakolaisapu ry:n julkaisema **"Pitkä matka kotiin – pakolaiset ja paluumuutto"**. Tässä kirjassa koti- ja ulkomaiset pakolaisasiantuntijat selvittävät, missä määrin pakolaisongelmaan voi löytyä helpotusta paluumuuton kautta. Kotiinpaluun vaikeus ja mahdollisuus miljoonille maanpaossa eläville selittyy monipuolisesti. Teos koostuu yh-

deksästä eri artikkelista, jotka nivoutuvat kokonaisuudeksi yhteisen teeman ympärillä.

Valtaosa maailman pakolaisista haluaa palata kotimaahansa. Miljoonille maanpaossa ja pakolaisleireillä eläville kotiinpaluu merkitsee uutta toivoa elämässä. YK:n pakolaisjärjestön UNHCR:n mielestä vapaaehtoinen paluumuutto on pakolaisuuden paras ratkaisu. YK:n pakolaissopimus ei kuitenkaan sisällä paluumuuttoa koskevia erityisiä määräyksiä, vaikka pakolaisuutta pidetäänkin tilapäisenä ilmiönä. Pakolaissopimusta laadittaessa olivat mielessä erityisesti itäeurooppalaiset pakolaiset. Kytmä sota oli huipussaan, eikä itäeurooppaan haluttu palata. Paluumuutto tuli YK:lle ajankohtaiseksi 1980-luvun puolivälissä argentiinalaisten ja uruguaylaisten paluumuuton käynnistyessä. UNHCR:n toimeenpaneva komitea hyväksyi vuosina 1985 ja 1987 suositukset, jotka merkitsivät järjestöille laajempaa vastuuta pakolaisista paluumuuton yhteydessä.

Vaikka UNHCR:n toimintaa johtava Sadako Ogata on julistanut 1990-luvun paluumuuton vuosikymmeneksi, UNHCR tai muut viralliset järjestöt eivät ole toistaiseksi saavuttaneet mittavia tuloksia. Suurin osa palaavista pakolaisista lähtee omin päin ilman pienintäkään tukea keneltäkään. Esimerkiksi Mosambikiin palanneet ovat toimineet 95-prosenttisesti omasta aloitteestaan. Viralliset tavoitteet ja pakolaisten omat paluumuuttotavoitteet voivat myös mennä ristiin. Kun taloudellinen tilanne isäntämaissa on huono, on vieraitten sietokykykin matalalla, ja kovenevat asenteet heijastuvat haluna pakottaa pakolaiset takaisin lähtöalueilleen, jos tämä on suinkin mahdollista. Kun pakolaisten uudelleensijoittaminen kolmansiin maihin lännessä on vähentynyt ja pakolaisten oikeuksien loukkaukset kolmannen maailman isäntämaissa lisääntyneet, ovat hallitukset, vapaaehtoisjärjestöt sekä kansainväliset pakolaisjärjestöt yhdistyneet edistääkseen paluumuuttoa.

Pakolaisongelman kasvaessa on useissa maissa otettu käyttöön ns. tilapäinen suojelu. Ajatukseen on, että kotimaahan paluu on helpompaa sota-pakolaisille, jos heidän ei anneta integroitua tiiviisti vastaanottavaan yhteiskuntaan. On kuitenkin vaikeaa ajatella, että yhtä ryhmää pidettäisiin pitkään erillään muusta yhteiskunnasta.

Pakolaisten paluumuutto-ohjelmat kiinnittävät suurimman huomion kotiinpaluun tekniiseen toteutukseen. Paluumuutto-ohjelmat ovat useimmiten massiivisia kuljetus- ja jälleenrakennushankkeita, joissa itse pakolaisen erityistarpeet jäävät taka-alalle. Tästä kärsivät eniten paluumuuttajien vähemmistöt, kuten naiset, lapset ja vammaiset. Paluumuutossa pakolaisnais-

ten asema on keskeinen ja vaikea. Monien pakolaisuutta synnyttävien maiden kulttuureissa naiset ovat länsimaisesti ajatellen alistettuja. Pakolaisuusaikana naiset joutuvat vastaamaan moniin perinteisesti miehille kuuluviin haasteisiin ja sopeutumaan uudenlaiseen tasa-arvoon. Paluu sodan raunioittamaan maahan on naisille erityisen raskasta, sillä näiden kulttuuristen törmäysten lisäksi naiset ovat usein avainasemassa maansa jälleenrakennuksessa, ja heihin kohdistuvat vaatimukset voivat olla kohtuuttomia. Jokainen paluumuuttaja vie kotimaahansa myös paon aikaisen elämänsä; uusi kulttuuri on painanut jälkensä häneen. Mitä kauempaa lähtömaastaan pakolainen on elänyt, sitä hankalampaa sopeutuminen on. Maa, josta hän on lähtenyt, ei ole enää sama kuin se, johon hän palaa, eikä hän ole itsekään entisensä.

Paluu on harvoin riskitön, koska useimmiten kotimaan tilanne ei ole vielä vakiintunut ja maan taloudellinen ja sosiaalinen infrastruktuuri on tuhattu. Tiet ja viljelykset saattavat olla raskaasti miinoitettuja. Silti paluumuuttoon halutaan panostaa. On kuitenkin tärkeää muistaa, että kun ihmiset, joiden ellonot paossa ovat paremmat kuin kotimaassa, päättävät palata kotiin omasta vapaasta tahdostaan ja tietoisina vaaroista, vastuu on heillä itsellään – mutta kansainvälinen yhteisö on vastuussa niistä, joiden paluuta se on aktiivisesti edistänyt; ja myös silloin, jos olot maanpaossa ovat sellaiset, että ne ajavat pakolaisen paluumuuttoon.

World Refugee Survey 1993, jonka on julkaissut U.S. Committee for Refugees, on järeä tietopaketti nykyisestä pakolaltilanteesta. Suurin osa raportista keskittyy yksittäisten maiden tilanteeseen – kattaen lähes koko maailman. Hakuteoksena World Refugee Survey on mainio, joskin pientä epätarkkuutta esiintyy tiettyjen maiden kohdalla. Kirjan artikkelit käsittelevät pakolaisongelmia sekä yleisluonteisesti että yksityiskohtaisesti. Kokonaisnäkökulma on mielenkiintoinen. Koska suurin osa kirjoittajista on Yhdysvaltain pakolaiskomiteasta, jotkut heistä suhtautuvat hyvinkin kriittisesti eri kansainvälisten järjestöjen tapaan hoitaa pakolaisongelmia. Tämänkaltaisen raportin heikkous on tietenkin siinä, että nopeasti vaihtuva kansainvälinen tilanne vanhentaa tietoja hetkessä, näin esimerkiksi Haitin tapauksessa. Mutta muuttoliiketilalla kuten kartanpiirtäjälläkin on sama perusongelma: rakenteet ja topografia muuttuvat hitaasti – yhteiskunta ja poliittiset rajat taas hyvinkin nopeasti.

Krister Björklund

Nahkurin pojasta kauppaneuvokseksi Argentiinan auringossa

Tauno Tukkinen: Suomesta Argentiinaan. Kauppaneuvos Eino Heinosen satavuotismuisto. Helsinki 1993. 78 s.

On yleinen käsitys, että Etelä-Amerikkaan menneet suomalaiset siirtolaiset olisivat epäonnistuneet enemmän tai vähemmän. Tämä johtunee Argentiinaan ja Brasiliaan perustettujen utopiatyhteiskuntien epäonnistumisesta. Mutta yksilötasolla löytyy menestyneitä Etelä-Amerikan suomalaisia. Yksi tällainen oli karjalohjalaisen nahkurin poika Eino Heinonen (1893–1965), joka tarmokkuudellaan loi menestyksellisen uran Argentiinassa kehittäen erityisesti Suomen ja Etelä-Amerikan välistä kauppaa.

Nahkuri-isä Vilho Heinonen vastusti poikensa opiskelua toteamalla, että ”teorian mies tekee konkurssin, mutta käytännön mies pitää liikkeen pystyssä”. Niinpä vasta 18-vuotiaana syksyllä 1912 Heinonen pääsi opiskelemaan Helsingin maanviljelyslyseoon. Päästyään ylloppilaaksi keväällä 1915 Heinonen aloitti opiskelun Helsingin yliopistossa. Opinnot keskeytti liikematka Siperiaan ostamaan vuotia Viljo-veljen nahkuriliikkeen laskuun. Kolyvanissa Heinonen tapasi Siperiaan edellisenä vuonna karkotetun asessori P.E. Svinhufvudin.

Tammikuussa 1918 – muutamia päiviä ennen kansalaissodan syttymistä – Eino Heinonen lähti veljensä Viljon johtaman Suomen Nahka-tehtaitten Oy:n edustajana Etelä-Amerikkaan vuotien ostoon. Toukokuussa 1918 hän saapui tulevaan kotikaupunkiinsa Buenos Airesiin. Heti maahan saavuttuaan Heinonen ryhtyi opiskelemaan espanjaa omin päin, sillä kielitunteihin ei ollut varaa.

Vuoden 1919 alussa vastaperustettu Suomen Valtamerentakainen Kauppa Oy pyysi Buenos Airesiin asettunutta Eino Heinosta toimimaan Suomen kaupallisten suhteiden solmimiseksi Etelä-Amerikkaan. Heinosen mielestä kaupan onnistuminen edellytti säännöllistä laivaliikennettä Suomen ja Argentiinan välillä. Seuraavana vuonna Heinonen nimitettiin Suomen valtamerentakaisen yhtiön edustajaksi useisiin Etelä-Amerikan maihin, ja pian hänen konttorissaan työskenteli 10 henkeä. Heinonen kirjoitti v. 1924 J. K. Paasikivelle, miten hän oli muutamassa vuodessa hankkinut miljoonan markan omaisuuden, kun ei ollut kuluttanut aikaansa väkijuomiin ja naisiin.

Vaimon Heinonen hankki Suomesta lhastuttuaan kokkolalaisen kauppiaan tyttären valokuvaan. Kun mielitiety saapui 1923 pitkän merimatkan jälkeen Rio de Janeiroon, sulhanen odotti frakissa laiturilla ja tyttö kladätettiin saksalaiseen kirkkoon, jossa pappi jo odotti.

Alusta lähtien Heinonen oivalsi, että Argentiinana tulisi olemaan Suomen viennille tärkeä maa. Kaupan kehittämisen vaikeutena olivat vieras kulttuuri, vähäiset pääomat ja Suomen diplomaattiedustuksen puute. Suomalaisia Heinonen arvioi 1925 olevan Argentiinassa 500–800 henkeä. "Colonia Finlandesassa", v. 1906 perustetussa siirtokunnassa, oli jäljellä enää noin 100 asukasta, ja Heinonen toivoi jonkun kirjoittavan sen historian. Syyt suomalaisten heikkoon menestykseen Argentiinassa olivat Heinosen mukaan espanjankielen taidon puute, mukavuudenhalu ja kärsivällisyyden puute.

Eryyisesti Eino Heinonen ponnisteli saadaksen argentiinalaiset lehdet kiinnostumaan suomalaisesta paperista. Taloudellisiin vaikeuksiin joutunut Valtamerentakainen Kauppa sanoi Heinosen työsopimuksen irti 1926. Pari vuotta myöhemmin yhtiö lakkautettiin ja sen tilalle perustettiin Valtameri Oy. Mutta Heinonen ei lannistunut, vaan perusti v. 1927 Buenos Airesiin oman tuonti- ja vientiyhtiön todeten, että "kauppa on sotaa". Hän sai pian Kymi Oy:n ja Oy Wilh. Schaumanin edustuksen Etelä-Amerikassa. Suomen vaneriteollisuuden läpimurto Etelä-Amerikkaan oli Heinosen ansiota, samoin kuin se, että Argentiinan suurimmat lehdet alkoivat käyttää suomalaista paperia.

Eino Heinonen oli särmikäs luonne, eikä hän aristellut käydä mm. Suomen Paperitehtaitten Yhdistyksen toimitusjohtajan Hjalmar J. Procopen kimppuun Helsingin Sanomien palstoilla 1935. Tarvittaessa Heinonen kirjoitti presidentillekin, mikäli ulkomaankaupan epäkohtia ei saatu muuten korjattua. Heinonen korosti, että Suomen olisi tullut käyttää omia miehiään teollisuutensa edustajina ulkomailla. "Luottamus on pääomaa, ja kun se menetetään, on paljon menetetty."

Eino Heinonen oli kiinnostunut myös kulttuurista ja tutkimuksesta. Jo v. 1928 hän oli auttanut ensimmäisen kerran Väinö Auerin Tulimaan retkikuntaa. Vuonna 1938 Eino Heinoselle myönnettiin kauppaneuvoksen arvo. Myöntämisen perusteissa todettiin Heinosen toiminta Suomen ja Argentiinan kaupan kehittämisessä, tiedemiesten auttamisessa, espanjalais-suomalaisen sanakirjan toimittamisen edistäjänä sekä rintamamies- ja Lotta Svärdjärjestöjen tukijana. Sodan jälkeen Heinonen nimettiin Suomalaisen Tiedekatemian kannatusjäseneksi. Hän jatkoi myös prof. Väinö Auerin Tuli-

maan retkien tukemista. Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunnan asuntoloiden rakentamista Heinonen tuki suurilla kahvilahjoituksilla, 34 200 kg, millä saatiin 45 milj. mk rahaa. Vappuna 1948 Heinonen lahjoitti ylioppilaskunnalle 20 000 pesoa ja seuraavana vappuna vielä 50 000. Åbo Akademin ylioppilaskunta sai v. 1948 Argentiinan suomalaisilta kerätyt 16 500 pesoa.

Sodanjälkelsellä nousukaudella Heinosella oli suuria suunnitelmia. Vuonna 1948 hän osti kaksi maatillaa, joille antoi nimet "Rusko" ja "Ruusu" vanhempiensa kotitilojen mukaan. Samoihin aikoihin hän ryhtyi suunnittelemaan omia paperitehtaita hankkimalleen 140 ha:n tontille Parana-joen varrella. Asiantuntijoita hankittiin Suomesta tehdasprojektiin, joka parhaimmillaan työllisti 200 henkeä. Mutta hanke nieli valtavasti varoja, vuoteen 1954 mennessä nykyrahassa 60 milj. mk, ja tällöinkin töistä vain pieni osa oli toteutettu. Argentiinassa oli vuosina 1952–54 paha lamakausi. Suunnitelmat eivät toteutuneet, ja lähes kaikki asiantuntijat palasivat Suomeen. Vain viilutehdas ja saha voimaloiheen käynnistyivät.

Suomen ulkomaankaupan edistäjänä Heinonen oli edellä aikaansa: "Kansainvälisessä kaupassa on henkilökohtainen kosketus, yhteistoiminta ja matkusteleminen tärkeätä". Vuonna 1948 Ylioppilaslehti julkaisi Heinosen kirjoituksen, jossa hän moitti Suomen Pankkia saamattomuudesta kansainvälisten suhteiden kehittämisessä: "Suomen ja suomalaisten vuorovaikutus kansainvälisessä talouselämässä on saatava vilkkaammaksi ja tehokkaammaksi. Maailman ja ihmisten tuntemus on arvokasta pääomaa". Nämä ohjeet sopsivat lama-Suomelle tänäkin päivänä sen räpiköidessä kohti yhdyntävää Eurooppaa.

Kauppaneuvos Eino Heinonen kuoli Buenos Airesissa 11.11.1965. Suomen Etelä-Amerikan Linja kustansi hänen viimeisen matkansa Suomeen. Hautajaisissa Karjalohjalla HYY:n edustaja lakit.lis. Antero Jyränki lausui, että Eino Heinoselle isänmaallisuus ei jäänyt pelkäksi sanaksi.

Eino Heinosen kaltaisia ulkosuomalaisia löytyy tänäkin päivänä eri puolilta maailmaa. Suomalainen yhteiskunta ei ole ymmärtänyt käyttää suomalaisia siirtolaisia ja heidän jälkeläisiään kovinkaan paljon ulkomaankaupan edistämisessä – kulttuuriviennistä puhumattakaan. Nykyään sentään vastattaneen siirtolaisten näitä asioita käsitteleviin kirjelsiin.

Matematiikan maisteri Tauno Tukkinen ansaitsee kiitokset karjalohjalaisen Eino Heinosen elämäkerran kirjoittamisesta ja hänen veljensä Tuomon sen kustantamisesta.

Olavi Koivukangas

Ohjeita kirjoittajille

Siirtolaisuus – Migration on monikielinen lehti, joka julkaisee siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon liittyviä tieteellisiä ja populaärejä kirjoituksia. Otamme vastaan myös kirja-arvosteluja, katsauksia ja kommentteja, jotka liittyvät siirtolaisuuteen ja maassamuuttoon tai niiden tutkimustoimintaan.

Julkaistavaksi tarkoitettuun käsikirjoitukseen merkitään nimi, osoite, oppiarvo, virka-asema ja toimipaikka tai muu selvitys kirjoituksen taustasta. Toivomme myös passikuvatyyppistä kuvaa kirjoittajasta. Artikkelin suositeltava maksimipituus on 10 liuskaa (28 riviä/liuska). Milloin mahdollista, toivomme saavamme artikkelin sekä levykkeellä (mieluummin IBM-yhteensopiva) että tulostettuna. Englannin- tai suomenkielistä tiivistelmää varten tarvitaan noin 100 sanan teksti. Kuviot ja taulukot pyydämme myös erilliselle paperille piirrettyinä.

Lähdeviitteet sijoitetaan kirjoitukseen siten, että ensin on kirjoittajan sukunimi, sitten lähteen painovuosi ja viittauksen sivunumerot (esim. Korkiasaari 1989, 14–17). Lähdeluettelo liitetään loppuun otsikolla "Kirjallisuus" aakkosjärjestyksessä ilmoittaen kirjoittajan sukunimi, etunimi, teoksen nimi, julkaisija, painopaikka ja -vuosi (esim. Korkiasaari, Jouni: Suomalaiset maailmalla. Siirtolaisuusinstituutti. Turku 1989). Lehtiartikkeleista ja muihin julkaisuihin sisällytyistä lähteistä ilmoitetaan myös julkaisun nimi, vuosikerta, ilmestymisvuosi, lehden numero ja artikkelin sivunumerot.

Instruktioner för artikelförfattare

Siirtolaisuus-Migration är en flerspråkig tidskrift som publicerar vetenskapliga och populärvetenskapliga artiklar om migration. Vi publicerar också bokrecensioner, översikter och kommentarer i anslutning till migrationsfrågor och -forskning.

Manuskript för publicering bör förses med författarens namn, adress, lärd grad, tjänsteställning och arbetsplats eller annan utredning om bakgrunden till manuskriptet. Ett passfoto av författaren torde bifogas. Artikelns bör helst inte överskrida tio sidor (28 rader/sida) och om möjligt även levereras på en IBM-kompatibel diskett. Bifoga gärna ett sammandrag på ca. 100 ord för sammandrag på finska eller engelska. Figurer och tabeller bör presenteras på en separat bilaga.

Referenser inplaceras i texten enligt följande: Släktnamn, publikationens tryckår och sidhänvisning (t.ex. Lange 1992, 117–120). Källförteckningen bifogas till slutet av artikeln med rubriken "Litteratur" i alfabetisk ordning enligt följande: Författarens släktnamn, förnamn, verkets titel, tryckort, -år och utgivare eller förlag (t.ex. Lange, Anders: Reflektioner kring rasism. Stockholm 1992. CEIFO, FEST-rapport 13). För tidskriftsartiklar och andra källor uppges även publikationens namn, årgång, utgivningsår, tidskriftens nummer och artikelns sidnummer.

Instructions to Contributors

Siirtolaisuus – Migration is a multilingual journal, which publishes both scholarly and popular articles relating to international and internal migration. We also accept book reviews, surveys and reports, and comments on literature or research relating to international or internal migration.

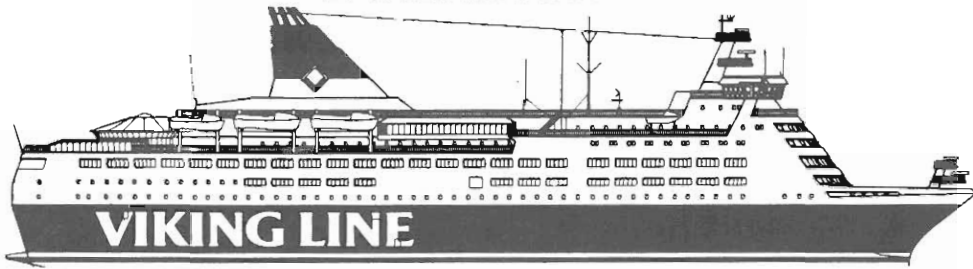
Manuscripts should include information concerning the author's name and address, academic degrees and occupation. A photograph of the author would be appreciated. The recommended maximum length for articles is the pages (at 28 lines/page). When possible, we hope to get the article even on a disc (preferably IBM-compatible). Articles should be accompanied by a separate summary in English, of about 100 words. Figures and tables should be submitted also on separate pages.

Sources referred to should be cited within the text, using the format: author's name, year of publication of the text cited and page references (e.g. Koivukangas 1986, 44–46). A list of sources should be given at the end of the manuscript, in alphabetical order cited as follows: Author's name, title of text, publisher, place and date of publication (e.g. Koivukangas, Olavi: Sea, Gold and Sugarcane. Institute of Migration, Migration Studies C 8. Turku 1986). Of articles in periodical and other publications should be cited also the title of the publication, volume and issue numbers, year of publication, and page references.

VARAUKSET

633 1331

BOKNINGAR

Siirtolais- ja Kansanmusiikkia tallenteina

LAULUJA LÄNNEN KULTALASTA

FINNISH-AMERICAN RECORDINGS 1907-1938

Edvin Sivonkese
JAMEN POTKA - THE AARNTO FAMILY BAND
FINNISH FOLK MUSIC FROM THE 1910'S

*Ervin Sivonkese
Kansale*

Kansanmusiikki-instituutti

69600 Kaustinen

puh. (968) 611 252, telefax (968) 612 352

Dear reader of Siirtolaisuus-Migration!

The quarterly Siirtolaisuus-Migration publishes news of recent research in the field of migration, reviews new publications dealing with migration, and keeps its readers informed of forthcoming conferences and other events of interest.

We have the pleasure to inform you that the subscription price for the year 1994 is still only US\$12.00. Please, pay by cheque addressed to

*Institute of Migration
Piispankatu 3, 20500 Turku, Finland*

Thank you for your continuing interest!

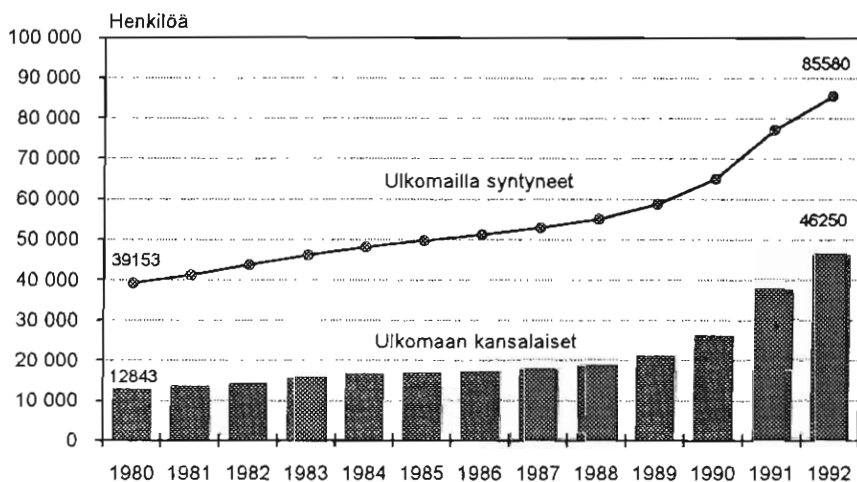
*Toivotamme kaikille lukijoillemme
Hyvää Joulua
ja Onnellista Uutta Vuotta!*

*Vi önskar alla våra läsare
God Jul
och Gott Nytt År!*

*We wish all our readers
a Merry Christmas
and a Happy New Year!*

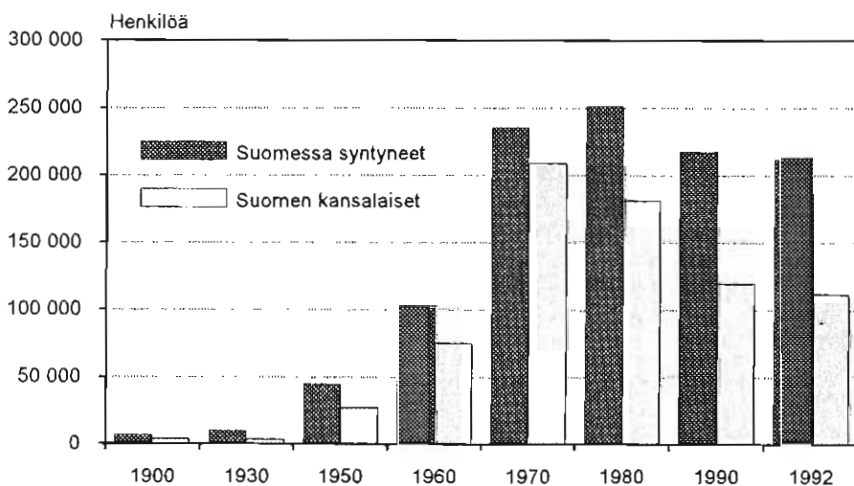
Tilastoja kuvioina

Suomen ulkomaalaisväestö 1980-92

Lähde: Väestötilastot (Tilastokeskus). Kuvio: Jouni Korkiasaari

Ruotsin suomalaisväestö 1900-92

Lähde: Ruotsin väestötillastot (Befolkningsstatistik 1992). Kuvio: Jouni Korkiasaari

"Tien sivu oli luusi, se troki ajo sinne kolsiin..."

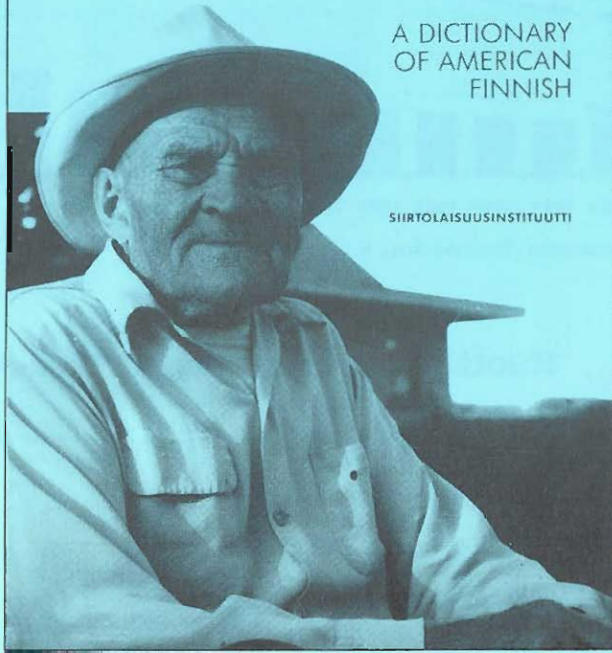
Hänti sanapuuki

lahjaksi tai pukinkonttiin!

AMERIKANSUOMEN PERTTI VIRTARANTA **SANAKIRJA**

A DICTIONARY
OF AMERICAN
FINNISH

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI

Suoramyyntihinta FIM 200 / US\$ 50.00

Tilaukset osoitteella: Siirtolaisuusinstituutti, Piispankatu 3,
20500 Turku, puh. 921-317 536